

DU EKSMINISTRAI IR DU “WILLIAMS” VADOVAI KALTINAMI 800 MLN. LITŲ VALSTYBEI BEI “MAŽEIKIŲ NAFTAI” PADARYTA ŽALA

Vilnius, rugpjūčio 19 d. (ELTA). Prokuratūros tiriamo-se “Mažeikių naftos” bendrovės turto iššvaistymo ir grobimo byloje tarp įtariamųjų yra du buvę ministrai, vienas vice-ministras, du “Mažeikių naftą” valdžiusios JAV kompanijos “Williams” vadovai. Šią informaciją žurnalistai sužinojo iš generalinio prokuroro Antano Klimavičiaus, kuris kartu su Mažeikių rajono apylinkės prokuratūros vyriausioju prokuroru Jurijumi Malininu pranešė Prezidentui Rolandui Paksui apie beveik šešiasdešimties nusikalstamų epizodų “Mažeikių naftoje” ikiteisminį tyrimą.

“Praktiškai atliktos visos dokumentinės revizijos, visos būtinos ekspertizės. Revizorių ir ekspertų skaičiuojama žala, padaryta valstybei ir “Mažeikių naftai”, arba, pavadinčiau, nuostoliai, sudaro pusantro milijardo litų. Bet mes kaltais veiksmais padarytos žalos randame apie 800 milijonų litų”, - žurnalistams sakė A. Klimavičius.

Jis nurodė, kad iš viso atsakomybėn šiose byloje jau yra ir bus patraukta iki dvidešimties asmenų. “Konkrečiai pavardžių, epizodų ir veiksmų įvardinti negalime dėl nekalturno prezumpcijos”, - sakė J. Malininas.

Šiuo metu teismuose yra dvi neišnagrinėtos bylos, susijusios su “Mažeikių nafta”. J. Malininas minėjo, kad teismui jau parengtos dar penkios baudžiamosios bylos. Vienos bylos nagrinėjimas turėtų prasidėti šį rugsėjį.

Be to, viena baudžiamoji byla ruošiama perduoti į Jungtines Amerikos Valstijas, kad būtų pradėtas baudžiamasis įtariamųjų persekiojimas. “Įtariamieji yra trys Jungtinių Amerikos Valstijų piliečiai, kurie šiuo metu gyvena už Atlanto”, - sakė A. Klimavičius.

Jis mano, kad pagrindinė byla dėl “Mažeikių naftos” turto iššvaistymo ir grobimo bus nagrinėjama Vilniaus apygardos teisme, nes sutartys buvo pasirašytos Vilniuje. Jis nesiėmė prognozuoti, kada tai įvyks. “Ta byla dar neperduota teismui. Joje yra per 200 tomų. Visi įtariamieji turi teisę susipažinti su bylos medžiaga. Sa-

kykite, ar kiekvienas per metus perskaito tiek tomų grožinės literatūros...”, - kalbėjo A. Klimavičius.

Generalinis prokuroras paaiškino, kad kalti veiksmai, dėl kurių padaryta 800 mln. Lt žala “Mažeikių naftai” ir valstybei, - tai keliuose byloje turto “Mažeikių naftos” iššvaistymas ir pasisavinimas. **Be to, buvo pasirašyta ydingų sutarčių, prieštaravusių Lietuvos Respublikos įstatymams,** tai irgi užprogramavo tam tikrą žalą.

“Prezidento pozicija tokia, kad, nepaisant statuso visuomenėje, nepaisant įvairių pareigų, visi asmenys, kurie įvykdė nusikaltimus - ar tai buvo vagystės, ar kitokia neteisėta veikla, - turi atsakyti pagal įstatymus. Visi kalti asmenys turi būti nubausti”, - po šalies vadovo susitikimo su prokurais sakė prezidento atstovas spaudai R. Gorbachiovas.

Generalinis prokuroras pridūrė, jog Prezidentas paprašė dirbti greitai, bet nepažeidžiant įstatymų, objektyviai vertinti įrodymus. “Prezidentas dar prašė vengti bet kokio šių bylų politizavimo, ką mes ir darome”, - sakė A. Klimavičius.

A. Klimavičius pripažino, jog niekas netiki, kad 800 milijonų litų bus grąžinta į “Mažeikių naftos” sąskaitą ar valstybės biudžetą.

Žurnalistų paklaustas, ar realu, kad bus nubausti ir “Williams” du vadovai, ir vienas žemesnio lygio darbuotojas, generalinis prokuroras svarstė: “Jeigu Jungtinių Valstijų ikiteisminio tyrimo organai pripažins, kad mūsų surinktos medžiagos pakanka perduoti į teismą, tai kaltinamus asmenis teis JAV teismas, ir teisingumas bus įvykdytas ten”.

1999 metų spalio 29 dieną Vilniuje Lietuvos ir JAV kompanijos “Williams” atstovai pasirašė tris pagrindines sutartis bei jų priedus dėl amerikiečių investicijų į šalies naftos ūkį. Ministrų kabineto įgalioti dokumentus Lietuvos vardu pasirašė tuometiniai valdymo reformų ir savivaldybių reikalų bei susisiekinimo ministrai Sigitas Kaktys ir Rimantas Didžionakas, taip pat “Mažeikių naftos” bendrovės generalinės direktorės pareigas ėjusi Vida Petro-

Atnaujintas lietuvių visuomenės ir Čikagos miesto lėšomis Dariaus ir Girėno paminklas Marquette Parke.

šienė bei JAV kompanijai atstovaujantis jos antrinės bendrovės “Williams Lietuva” generalinis direktorius Randy Majors. “Williams” už 75 mln. JAV dolerių iš valstybės įsigijo 33 proc. “Mažeikių naftos” akcijų paketą ir gavo teisę valdyti šią įmonę. 2002 m. rugsėjo mėnesį Rusijos naftos koncernas “Yukos” nupirko “Williams” turėtą “Mažeikių naftos” akcijų paketą ir perėmė tos bendrovės valdymo teises.

2001-ųjų rugsėjį Mažeikių apylinkės prokuratūra iškėlė baudžiamąsias bylas dėl nuostolingų ir šalies įstatymus pažeidusių sandorių “Mažeikių naftos” bendrovėje, kai ją valdė “Williams”. J. Malininas žurnalistams nurodė, kad iš arti šešiasdešimties prokuratūros tiriamų nusikalstamų epizodų pusė yra iš laikotarpio iki įmonės privatizavimo, antra tiek - jau po privatizavimo.

Prezidento R. Pakso įsitikinimu, “Mažeikių naftos” turto iššvaistymo bylų tyrimą nereikėtų skirti į etapus - prieš bendrovės privatizavimą ir po jo. Šalies vadovo manymu, visi bendrovės turto grobstymo faktai turi būti išaiškinti.

1999 m. rudenį būdamas premjeru R. Paksas atsisakė pasirašyti Lietuvai nepalankias sutartis su “Williams International” dėl “Mažeikių naftos” akcijų pardavimo ir atsistatydino iš tų pareigų, taip pat jis paliko Seime daugumą turėjusios Konservatorių partijos valdybos pirmininko postą. Kiek anksčiau dėl tokių pat motyvų atsistatydino finansų ministras J. Lionginas ir ūkio ministras E. Maldeikis.

AUSTRIJOS DIPLOMATIJOS VADOVEI - GARBINGAS LIETUVOS APDOVANOJIMAS

Už nuopelnus Lietuvai Austrijos užsienio reikalų ministrei Benitai Ferrero-Waldner įteiktas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro Didysis Kryžius. Šį garbingą apdovanojimą ministrei įteikė Austrijoje su darbo vizitu viešėjęs Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Kunigaikščio Gedimino ordinu Austrijos užsienio politikos vadovei atsidėkota už paramą Lietuvai integruojantis į ES, už pastangas plėtojant Lietuvos bei Austrijos santykius. Įteikdamas apdovanojimą A. Valionis taip pat pažymėjo didelius B. Ferrero-Waldner nuopelnus užtikrinant kompensacijų išmokėjimą Antrojo pasaulinio karo metu nuo nacių nukentėjusiems lietuviams.

Susitikime abiejų šalių užsienio ministrai aptarė pasirengimą ES Tarpvyriausybinei konferencijai, kalbėjo apie artėjančio Italijos pirmininkavimo Sąjungai prioritetus, pasikeitė nuomonėmis apie Naujųjų kaimynų iniciatyvą. Ministrai sutarė, kad reikia palikti atviras duris naujosioms ES kaimynėms ir plėtoti bendradarbiavimą su jomis.

Ministras A. Valionis informavo Austrijos kolegę apie pradėjusią veikti naujos kelionių į Karaliaučiaus sritį tvarką. B. Ferrero-Waldner pasveikino Lietuvą sėkmingai išsprendus tranzito klausimą. Lietuvos ir Austrijos diplomatijos vadovų susitikime taip pat kalbėta apie galimybes plėtoti abiejų valstybių ekonominius bei kultūrinius mainus. Ministrai aptarė ir padėtį Irake bei kitas tarptautines aktualijas.

PREZIDENTAS DOMISI LIETUVOS TAIKDARIŲ SAUGUMU

Prezidentas Rolandas Paksas su krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi aptarė strateginius krašto apsaugos sistemos klausimus - Lietuvos karių dalyvavimą tarptautinėse misijose, tarptautinių išpareigojimų vykdymą bei galimybes tobulinti tarptautinių operacijų, karinių pratybų bei kitų renginių įstatymą. Susitikime taip pat buvo kalbėta apie teisinio pagrindo, susijusio su tarptautinėmis misijomis, keitimą.

“Krašto apsaugos ministerija siūlys kai kuriuos pakeitimus įstatyminėje bazėje, kad būtų mažiau biurokratizuotas sprendimų priėmimų procesas, kad Seimas užsiimtų tik politinių sprendimų priėmimu, o nebūtų užverstas techninėmis smulkmenomis”, - teigė L. Linkevičius. Jis taip pat informavo apie Lietuvos karių, tarnaujančių tarptautinėse misijose, saugumą. Prezidentas ypač domėjosi šalies karių tarnybos sąlygomis Irake žuvus Danijos kariui. Valstybės vadovas paprašė ministro asmeniškai informuoti apie netikėtus įvykius. “Padėtis regione, kuriame tarnauja Lietuvos kariai, nėra paprasta, tačiau visi kariai nusiteikę darbingai” - sakė L. Linkevičius. Prezidentas ir ministras apsikeitė nuomonėmis, kokių tarptautinių misijų būtų galima atsisakyti, kurias pratęsti ir praplėsti.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ **PRADĖJO VEIKTI KELTUVAS Į GEDIMINO KALNĄ**
Vilnius, rugpjūčio 21 d. (ELTA). Sostinėje pradėjusiu veikti keltuvu į Gedimino kalną pirmieji pakilo Premjeras Algirdas Brazauskas su žmona Kristina, lydimi kultūros ir užsienio reikalų ministrų, kultūros paveldo saugotojų, statybininkų, žurnalistų.

A. Brazauskas minėjo, kad prieš statybos pradžią įvertinti įvairūs galimi keltuvai, tarp jų ir pakabintas ant troso, kad būtų galima kylant į Gedimino kalną iš aukštai apžvelgti Vilnių. Tačiau, pasak Premjero, pasirinktas pigiausias ir saugiausias variantas - Austrijos firmos “ABS Transportbahnen” bėginis keltuvas. Premjeras prisiminė, kad pernai Seime svarstant šių metų valstybės biudžeto projektą buvo siūlymų tam projektui skirtus 3,5 milijono litų panaudoti kitoms reikmėms, bet Vyriausybė apgynė savo siūlymą finansuoti šią statybą.

Pasidžiaugęs, jog jo šalies firma greitai - per pusę metų - suprojektavo ir pastatė keltuvą Lietuvos istorinėje vietoje, Austrijos ambasadorius Lietuvoje Michael Schwarzsinger pabrėžė, kad iš pirmo žvilgsnio šis įrenginys atrodo paprastas, bet tai labai modernus ir sudėtingas gaminys, sudėtingas jo valdymas.

71 metro ilgio trasa keltuvus į kalną pakyla per 35 sekundes, o visa pakilimo procedūra su keleivių įlipimu ir išlipimu trunka apie minutę. Vienu metu į kalną gali kilti 16 žmonių. Keltuvas ypač pravers senyvo amžiaus žmonėms, tėvams su mažais vaikais. Jis kyla iš Nacionalinio muziejaus vienintelio uždarojo kiemo, į kurį galima patekti nuo Neries upės pusės. Premjeras siūlė Nacionalinio muziejaus administracijai ir “Vilniaus pilių direkcijai” keltuvo prieigas padaryti lankytojams patrauklia vieta - įrengti suoliukus, kavinę.

Keltuvą buvo planuota įrengti iki Lietuvos valstybės - karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejaus, tačiau darbus sustabdė architektūriniai tyrinėjimai. “Vilniaus pilių direkcijos” vadovas Saulius Andrašūnas minėjo, kad toje vietoje rasta XVII amžiuje statyta siena, ankstesnių amžių medinių pastatų liekanų, taip pat metalinė plokštelė su neįskaitomu užrašu, pagaminta, kaip spėjama, tarp XIV ir XVI amžiaus. “Gal tai anų laikų vilniečių linkėjimai keltuvo statytojams”, - pajuokavo “Vilniaus pilių direkcijos” vadovas.

Keltuvas veiks nuo 10 val. ryto iki 19 val. vakaro - kaip ir pilies muziejus. Porą savaitių jis kels nemokamai, vėliau bus patvirtintos bilietų kainos.

■ UŽUOJAUTA DĖL TERORISTINIO AKTO

Vilnius, rugpjūčio 21 d. (ELTA). Irake nugriaudėjus galin-gam sprogimui prie Jungtinių Tautų atstovybės pastato ir žuvus keliasdešimčiai žmonių, Lietuvos Respublikos prezidentas Rolandas Paksas nusiuntė užuojautą JT Generaliniam sekretoriui Kofi A. Annan. “Leiskite visos Lietuvos žmonių vardu išreikšti nuoširdžią užuojautą. Žiauru, kad pasaulio trapumą primena to-kie įvykiai. Mes smerkiame teroro aktus ir toliau esame pasiryžę kovoti su jo apraiškomis pasaulyje. Šių išbandymų akivaizdoje liekame kaip niekada stiprūs ir vieningi”, - sakoma užuojautoje.

■ MINISTRAS PIRMININKAS PASKIRSTĖ SAVO ATLYGINIMUS

Ministro pirmininko Algirdo Brazausko liepos ir rugpjūčio atlyginimai vėl išdalyti gausioms šeimoms.

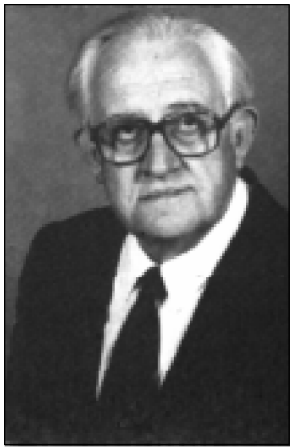
Po 1,000 litų skirta vilnietei Aldonai Žiupsnienei, kurios duk-ra, nukentėjusi 1991 m., po ilgo gydymo mirė, o sūnus - invali-das, Janinai Gromovienei iš Ventos, turinčiai 3 dukteris, viena iš jų invalidė, serganti galvos onkologine liga, po 6 vaikus augi-nantiems Gražinai ir Vidmantui Metrikams iš Naujosios Akme-nės ir našlei Rimai Andriušienei iš Šilalės rajono, Nijolės ir Petro Stankevičių šeimai iš Kazlų Rūdos, turintiems 8 vaikus, tauragiš-kiams Reginai ir Bronislavui Mačerniams, auginantiems 5 vai-kus, iš jų dvynukai nuo gimimo serga cerebriniu paralyžiumi, ir Eugenijos ir Rimanto Vaitkevičių šeimai, gyvenančiai Šiauliuose ir auginančiai 7 vaikus. Beje, skirdamas pinigus šiai šeimai, A. Brazauskas reagavo į TV reportažą apie sunkią jos padėtį, ren-giant vaikus rugsėjo 1-ajai.

■ TYTUVĖNŲ BAŽNYČIA IR VIENUOLYNAS TURI BŪTI IŠSAUGOTI

Apie Tytuvėnų Švč. Mergelės Marijos bažnyčios ir vienuoly-no ansamblio remonto darbus, unikalią šių pastatų istorinę ir architektūrinę vertę ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje su prezidentu R. Paksu kalbėjosi šios bažnyčios ir vienuolyno kle-bonas Vytautas Butkus. Jis papasakojo prezidentui apie bažny-čios ir vienuolyno istoriją ir dabartinę būklę, sakė sieksias baigti bažnyčios ir vienuolyno ansamblio remonto darbus, nes pastarai-siais metais Tytuvėnai pritraukia vis daugiau maldininkų ir turis-tų. Prezidentas R. Paksas pritarė, jog Tytuvėnų Švč. Mergelės Marijos bažnyčia ir vienuolynas būtinai turi būti išsaugotas ateities kartoms.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Liberijos civilinis karas baigėsi rugpjūčio 8 d., kai iš pareigų pasitraukė ilgametis šalies prezidentas Charles Tay-lor. Skubiai sušauktas šalies parlamentas priėmė prezidento pareiškimą ir ten pat patvirtino pavaduotoją Moses Blah, 56 metų, nauju prezidentu. Civilinis karas Liberijoje tęsėsi nuo 1988 metų. Sukilėlių karo va-das Sekou Fofana pasiskubino pareikšti, kad jo partija nepri-pažins jokių buvusio presiden-to Taylor įpėdinių ir bus toliau bandoma įvesti Liberijoje de-mokratinę vyriausybę. Buvu-siam prezidentui politinį prie-globstį suteikė kaimyninė Ni-gerija. JAV valstybės sekr. Colin Powell pasidžiaugė Li-berijos pasikeitimais, tačiau pareiškė spaudai, kad Taylor gali būti traukiamas atsakomy-bėn už karo nusikaltimus. Kare žuvo šimtai tūkstančių žmo-nių. Sukilėliai ėmė stigti amu-nicijos ir ginklų, į kovas buvo įjungti nepilnamečiai jaunuoi-liai. Šaly su 1,3 milijonais gy-ventojai ėmė palikti savo ap-gyventas vietas ir bėgti į miestus, kur prasidėjo įvairios ligos ir nusikaltimai. Sukilėliai gaudavo ginklų ir finansinę pa-ramą iš Libijos. Sukilėliai glaudžiai bendradarbiavo su panašiais sukilėliais Sierra Leone. Į šiuos vietinius kon-fliktus įsikišo ir Jungtinės Tau-tos, sudarydamos tarptautinius taikos prižiūrėtojų dalinius. Pagaliau ir JAV vyriausybė at-siuntė karo laivus su keliais tūkstančiais marinų. Šie jau pradėjo saugoti Liberijos upių tiltus ir uostus. Liberijos vals-tybė buvo įsteigta 1847 metais JAV sumanymu. Valstybė bu-vo sudaryta Amerikos ver-gams, išlaisvintiems Amerikos plantacijose. Svarbiausias Li-berijos uostas paskutiniu metu buvo apleistas, tačiau tarptau-tinei taikos priežiūros kariuo-menei ir marinams įsikišus, pa-vyko atvežti šiek tiek maisto badaujantiems gyventojams. Bematant vietiniai gyventojai išgrobstė lėktuvais atgabentus Pasaulio maisto agentūros at-siųstus miltų maišus. Paskelbti Jungtinių Tautų organizuoti at-sišaukimai kovojantiems gy-ventojams “mesti ginklus” dar

TAIKA LIBERIJOJ?

nedavė rezultatų. Laukiama, kad per ateinančias savaites at-vyks dar 3,250 paliaubų prie-žiūros kareivių. Tvarką prižiū-rėti padeda JAV marinai.

Miestų gatvėse turtingieji piliečiai už puoduką ryžių su-moka po 4 dolerius. Turintieji automobilius už benzino galo-ną moka po 30 dolerių, jei pa-vyksta jo gauti, nes jis atgabe-namas spekuliantų daugiausia į sukilėlių valdomas apylinkes. Taikos atstatymo veiksmai vado-vauja JAV ambasadorius John Blaney, o marinų jėgų viršinin-kas yra generolas Thomas Tur-ner. Jiems tenka organizuoti badaujančių žmonių maitinimą ir sveikatos priežiūrą. Miestuo-se nėra geriamo vandens ir ne-veikia kanalizacijos įrengimai.

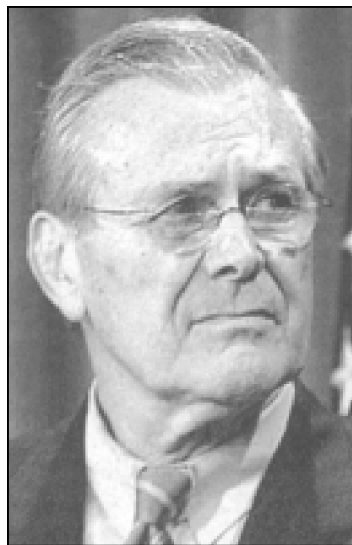
Įdomu, kad civilinio karo dalyviai visi džiaugiasi Ameri-kos marinų atvykimu. Sukilė-lių vadas Fofana pasakė, kad

Sekou Fofana. Leitenantė San-dusky, badydama pirštu, kaip rašo užsienio korespondentai, generolui į krūtinę, pasakiusi, kad generolas turi 20 minučių nutraukti savo kariuomenės veiklą ir sudėti savo kareivių ginklus, nes kitaip jam gresia tarptautinio tribunolo teismas už karo nusikaltimus. Taip su-bartas Fofana sutikęs sustab-dyti savo kareivių šaudymus, tik jam reikia daugiau laiko pa-siekti visus dalinius.

Sukilėliai pageidavo dides-nio JAV įsikišimo, tačiau ste-bėtojai tvirtina, kad presiden-tas Bush nemato Liberijoje svarbesnio strateginio įsiparei-gojimo. Karo laivai su 2,300 marinų yra pakankamas įsi-kišimas.

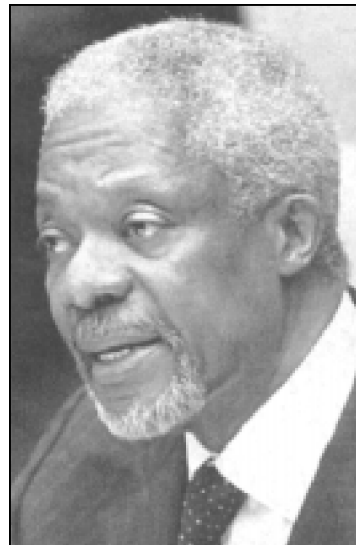
Teka Irako nafta

Irako nevalyta nafta dar birželio 22 d. buvo pasiekusi Turkijos refinerijas. Prieš karo

Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius Kofi Annan, dešinėje, įtikinėjo JAV Gynybos sekretorių Donald Rumsfeld, kad būtų pasiūstos karinės pajėgos į Libiją.

AP nuotr.

jo kariai prižiūri maisto skirs-tymą, tačiau maisto ir vaistų grobikai yra išvaikomi šūviais į orą. Tarptautinės šalpos orga-nizacijos darbuotojai teigia, kad miltų maišus pagrobia ir patys sukilėliai. Juos sustabdo tik marinų malūnsparniai, at-gabenę spygliuotų vielų tvoras ir tiltų sargybinius. Naujasis Liberijos prezidentas davė ofi-cialų valdžios leidimą mari-nams veikti. Iš valdžios pasi-traukęs buvęs prezidentas Tay-lor savo atsistatydinimo pa-reiškime sakė, kad jis daugelio laikomas Liberijos “atpirkimo ožiu”, tačiau Dievui padedant jis galės dar sugrįžti į savo tė-vynę.

Pasikeitimai Liberijoje cha-rakteringi tuo, kad JAV prezi-dentas George Bush labai ven-gė didesnio Amerikos įsikiši-mo į Afrikos reikalus, kada dar daug rūpesčių sukelia Irako re-žimo pakeitimo problemos. Reikšmingas susitikimas įvy-ko tarp JAV ambasados karinės atašė leitenantės Sue Ann San-dusky ir sukilėlių vado gen.

veiksmus Irako naftos gavyba siekdavo kasdien po 2,1 mil. statinių. Ji buvo tik iš šiaurinių naftos šaltinių. Irako pramonės prižiūrėtojas Paul Bremer pa-sakė, kad Irako atstatymui rei-kia lėšų, o jas gauti galima par-duodant naftą, kuri pasiekia Turkijos laivų pripildymo uos-tą Ceyhan, nes naujai Irako vy-riausybei reikės mokėti atlygi-nimus naftos pramonės darbi-ninkams. New Yorko naftos reikalų specialistas Michael Rothman iš Merrill Lynch ben-drovės pasakė spaudai, kad pa-saulinės naftos kainos labai pa-kilo ir pakenkė visam pasau-liui. Irako nafta gali padėti pa-keisti į gerąją pusę. Irako naf-tos reikalų tvarkytojas prieš pirmąjį parduodamos naftos krovinį supilant į Turkijos tanklaivį “Ottoman Dignity” sukalbėjo maldele. Kitą krov-nį pasiėmė Ispanijos tanklaivis “Sandra Tapias”

Naftą nupirko Ispanijos naftos bendrovė Cepsa SA. Prieš karą Irakas galėjo par-(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MŪSŲ TAUTOS HOLOKAUSTO PRADŽIA

Prieš 62 metus sovietiniai okupantai, padedami vietinių pataikūnų įvykdė pirmąjį masinį žmonių trėmimą iš Lietuvos. Tada buvo tremiamos inteligentų šeimos, nes jas išvežus, turėjo būti sumažinta jų įtaka visuomenei. Trėmimai prasidėjo 1941 m. birželio 14 d., 3 val. ryto. Todėl iki šiol užsienio lietuviai kasmet ir mini Birželio trėmimus. Bendras birželio 14-18 dienų iš Lietuvos išvežtų skaičius siekė 18,500, o vėlesniais metais buvo tremiama šimtais tūkstančių. Tauta buvo skaldoma į rezistentus ir sovietų komunistų kolaborantus. Daugelis ir dabar tuos įvykius nori ištrinti, ypač tie, kurie padėjo okupantams. Ir dabar neigiama, kad 1940 metų vasarą “Trojos arklys” prievarta į Lietuvą įvedė 150,000 rusų kareivių ir pradėjo sąmoningą tautos naikinimą.

Lietuva tapo iš anksto paruošto sąmokslu auka. Marksas ir Engelsas savo komunizmo manifeste išdėstė teoretinę komunizmo programą. Leninas ją papildė, kaip komunizmas turi tvarkyti valstybės reikalus ir kaip reikia eiti prie pasaulinės revoliucijos. Daugelis Rusijos diktatorių nebuvo rusai, kaip ir Leninas nebuvo grynas rusas - sovietų propaganda slėpė jo mišrią rusų, mongolų ir žydų kilmę.

Stalinas 1939 m. jau buvo baigęs politinius “valymus” Komunistų partijoje ir Raudonojoje armijoje ir pradėjo ruošti pasaulinei revoliucijai. 1933-1939 m. Europoje įsigalėjus Hitleriui ir užėmus Austriją, Čekoslovakiją ir Klaipėdą, sekantis tikslas buvo žygiuoti į rytus (Drang nach Osten). Pirmoji auka - Lenkija, bet Stalinas gerai žinojo “Mein Kampf” turinį, nes į Hitlerio “Lebensraum” įėjo Rusija ir jos kaimynės. Jis užsirūstino, kad 1938 m. rugsėjo 29 nebuvo pakviestas į Miuncheno konferenciją, kurioje buvo vokiečių, anglų ir prancūzų nuspręstas Čekoslovakijos likimas, su kuria jis turėjo draugiškumo sutartį. Patyręs tą Miuncheno pamoką, Stalinas ir pradėjo dvigubą žaidimą. Jame buvo ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacija.

Tuo metu prieš nacių Vokietiją jau drebėjo visa Europa. Stalinas norėjo nuvilkinti karo pradžią, bet jis dar nežinojo, kad Hitleris jau buvo paruošęs tankus “blitz” karui prie Lenkijos sienos. Ir tada Ribbentropas parašo laišką Molotovui, siūlydamas išspręsti visas Rytų Europos problemas patenkinamai abiem pusėm dėl Baltijos valstybių ir Lenkijos. Bet sovietai delsė ir reikalavo užbaigti derybas dėl nepuolimo pakto. Hitleriui spaudžiant kuo greičiau pasirašyti paktą, pagaliau Kremlius sutinka, kai gauna Hitlerio laišką, nors tai buvo Hitlerio nusižeminimas, kad paskutinės derybos ir pakto pasirašymas būtų rugpjūčio 23 d. Stalinas neskubėjo atsakyti. Tik po 24 valandų Fiuhreris gavo patenkinamą Stalino atsakymą. 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje pasirašytas slaptas Ribbentropo-Molotovo protokolas, padalinęs Rytų Europą į dvi interesų įtakos sferas. Po to naciai rugsėjo 1 d. pradėjo savo išsvajotą tikslą - žygiuoti į Rytus - karą su Lenkija. Įvykiai rieda toliau - įteikiamas Lietuvai Sovietų Sąjungos ultimatumas. Prasidėjo okupacija ir lietuvių tautos holokaustas.

S. Tūbėnas

LIETUVOS SEIME NEBUS SVARSTOMAS DIPLOMATINIS SKANDALAS

Seimo valdyba informavo parlamentarų, kad nuo rugsėjo 2 dienos šaukiama neeilinė Seimo sesija, bet joje nenumatyta laiko, per kurį Seimo nariams būtų pateikta informacija apie “konsulų skandalo” URM tyrimą. Apie tai pranešė Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Česlovas Juršėnas.

Anksčiau BNS jis yra sakęs, kad neeilinėje sesijoje bus aptariami ne tik neteisėto žemės sklypų atgavimo, bet ir diplomatinio skandalo ir kiti Lietuvos vidaus gyvenimo klausimai. “Kol kas nėra numatyta išklausti informacijos apie diplomatinį skandalą, tačiau tas klausimas neeilinėje sesijoje gali netiesiogiai iškilti, nes atsakyti į Seimo narių klausimus du kartus į Vyriausybės pusvalandį atvyks premjeras Algirdas Brazauskas ir ministrų kabineto nariai. Parlamentarai yra laisvi klausti ko tik nori ir kada nori. Tas, kas atskatinės, spręs, kiek reikia - daugiau ar mažiau -pasakyti”, - sakė Č.Juršėnas.

Norint sušaukti neeilinę Seimo sesiją reikia surinkti ne mažiau kaip trečdalį (47) visų Seimo narių parašų. Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas potvarkį dėl neeilinės sesijos sušaukimo pasirašė gavęs 52 Seimo narių parašus. Planuojama surengti tris neeilinės sesijos posėdžius - rugsėjo 2, 4 ir 9 dienomis. Seimui bus pateikti trys Prezidento vetuoti įstatymai - Civilinio proceso kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo, Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo

pakeitimo ir Finansų įstaigų įstatymo pakeitimo, taip pat planuojama ratifikuoti kelias tarptautines sutartis bei priimti porą eurointegracinių įstatymų. Į darbų sąrašą įtraukti numatomi svarstyti Vienartinio gyventojų turto deklaravimo, Tarnautojo elgesio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymų projektai. Taip pat tomis dienomis Seimui turėtų būti pateikta informacija apie žemės sklypų įsigijimo teisėtumą bei Seimo darbo pertvarkymo Lietuvai tapus ES nare koncepcija.

Premjeras Algirdas Brazauskas sudarė darbo grupę, kuri iki šių metų gruodžio 1 d. turės pateikti Vyriausybei patobulintų teisės aktų, susijusių su vizų išdavimo tvarka, projektus. Darbo grupei vadovaus URM sekretorius Darius Jurelevičius.

Pasak Vyriausybės spaudos tarnybos pranešimo, jau yra peržiūrima vizų išdavimo tvarka turizmo firmoms, URM pradeda auditą Lietuvos ambasadose bei konsulatuose Rusijoje, Baltarusijoje ir Ukrainoje. Pažymima, kad tobulinant vizų išdavimo tvarką, siekiama deramai pasirengti Lietuvos narystei Europos Sąjungoje, įgyvendinti ES šalims taikomus reikalavimus ir optimizuoti dokumentų, reikalingų vizoms gauti, pateikimo tvarką.

Apie būtinybę tobulinti vizų išdavimo tvarką UR ministras Antanas Valionis prabilo po skandalo dėl Lietuvos konsulinių pareigūnų prasižengimų išduodant vizas.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

duoti kasdien po 800,000 statinių naftos. Sabotažo veiksmai, padegimai ir sprogdinimai gerokai sustabdė naftos tekėjimą. Specialistai tvirtina, kad Irako naftos tekėjimą galima padidinti iki 2 milijonų statinių kasdien. Irake jau dirba 50 amerikiečių naftos specialistų, pasivadinusių RIO (Restore Iraqi Oil). Jie padeda kovoti su sabotažininkų sukeltais gaisrais. Šiuo metu Irakas eksportuoja nedaug naftos, vos 300,000 statinių per dieną ir tai tik iš pietinių šaltinių. Laukiama didesnių kiekių.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba 14-0 balsais patvirtino naują Irako laikinąją vyriausybę, tik vienai Sirijai susilaukiant balsavimo. JAV ambasadorius John Negroponte pareiškė po balsavimo, kad balsavimas aiškiai parodė visiems kritikams, kad Irake įvyko dideli pasikeitimai, kuriuos pripažino didelė pasaulio dalis.

JT gen. sekretorius Kofi Annan paskyrė savo atstovą Irako reikalams Sergio Vieira de Mello, kuris vadovaus 300 civiliams JT veikėjams, kurie tvarkys pokarinį Iraką.

— Keliais sakiniais —

- **Afganistane** įvyko daug smurto veiksmų, kuriuose žuvo 60 žmonių. Kabule sprogo dviejų teroristų gaminama bomba, 16 žuvo sproguos autobusai.

- **Šiaurinėje Kinijoje** sprogo anglių kasykloje nužudė 37 darbininkus, dar dingo be žinios. Net ir Kinijos spauda tvirtina, kad kasyklose įvyksta per daug nelaimių. Pernai žuvo daugiau penkių tūkstančių darbininkų.

- **Libija** sutiko sumokėti 2.7 milijardo dolerių šeimoms, kurių giminės žuvo 1988 m. keleiviniam lėktuve, sproguosiam virš Škotijos. Libijos valdžia pabrėžė, kad šie mokėjimai nereiškia, kad Libija tą lėktuvą susprogdino.

Jis sakė BNS, kad be kita ko, siūloma atsisakyti iškvieltimų, ilgalaikės vizos užsieniečiams išduoti ne per firmas, o konsulatuose. Anot ministro, dabar veikianti sistema leidžia klestėti toms iš vizų gavimo “palengvinimo” besipelnančioms firmoms, kurios įtraukia į neteisėtą veiklą valstybės tarnautojus.

Liepą Lietuvos URM sudrebino skandalas dėl įtariamų septynių konsulinių pareigūnų korupcijos. Minėtieji pareigūnai, tarp kurių buvo URM Konsulinio departamento direktorius Gediminas Šiaudvytis bei Lietuvos generalinis konsulas Sankt Peterburge Gintaras Ronkaitis, dėl padarytų pažeidimų buvo priversti atsistatydinti. UR ministras A.Valionis anksčiau teigė, kad minėtieji pareigūnai už tarpininkavimą turizmo firmoms gaunant vizas ėmė neteisėtą atlyginimą. Valstybės saugumo departamento surinktą medžiagą apie įtariamus diplomatų prasižengimus tiria Generalinė prokuratūra.

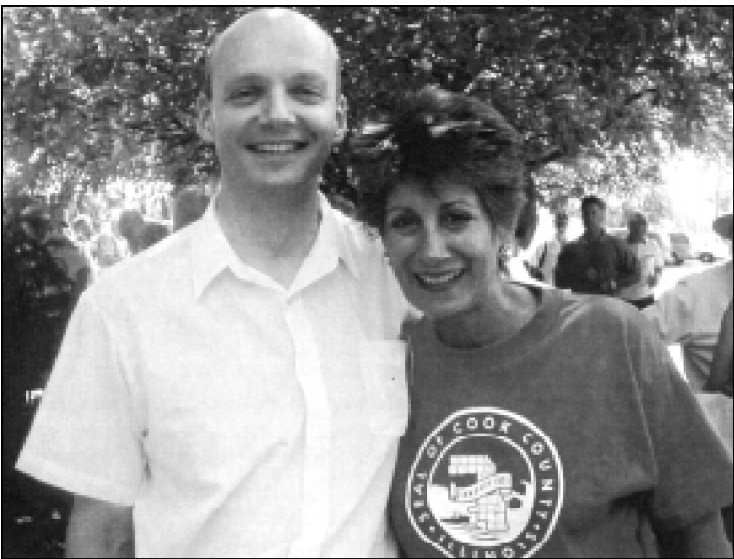
Reaguodamas į ketinimus tobulinti vizų išdavimo tvarką, Lietuvos generalinis konsulas Karaliaučiuje panaikino sistemą, leidusią klestėti privileijuotiems kelionių organizatoriams. Pagal naująją tvarką, dėl vizų turistų grupėms į generalinį konsulatą gali kreiptis bet kuri turizmo agentūra, o ne vien tik akredituotos, kaip buvo anksčiau. Anksčiau iš neakredituotų turizmo agentūrų dokumentai vizoms gauti nebuvo priimami.

- **Kalifornijos** balsavimai, kurie siekia pašalinti dabartinį gubernatorių, jau paskatino 135 asmenis kandidatuoti į gubernatoriaus vietą. Apklausos nustatė, kad stipriausias kandidatas yra austrų kilmės filmų aktorius Arnold Schwarzenegger, kuris pakvietė savo patarėju milijonierių Warren Buffett.

- **Britanijos** keleivinių lėktuvų skridimai į Saudi Arabiją buvo sustabdyti, nes žvalgyba nustatė, kad teroristai planuoja pulti “British Airways”.

- **Amerikoje** rugpjūčio 12 buvo suimti trys įtariamieji, jų tarpe vienas britų pilietis, kuris bandė pardavinėti Amerikoje zenitines raketas, kurios galėtų numušti didelius lėktuvus. Žvalgyba susekė šiuos planus, kai pirklys pasiūlė šią prekę FBI agentams. Šią prekybą padėjo išaiškinti ir Rusija, nes raketos buvo rusų gamybos.

- **Izraelio** vyriausybė pažadėjo atiduoti palestiniečiams keturis miestus: Jericho, Qualquiliya, Tulkarem ir Ramallah.

Illinois Cook apskrities išdininkė Maria Pappas susipažino su LR generaliniu konsulu Čikagoje Arvydu Daunoravičiumi.

AMBASADORIUS SVEIKINA “LIETUVOS VYČIUS”

Brockton, MA, rugpjūčio mėn. 14-17 dienomis vyko “Lietuvos Vyčių” 90-asis kasmetinis suvažiavimas. Suvažiavimą pasveikinęs LR ambasadorius Vygaudas Ušackas pažymėjo, kad organizacijos 90-etis simbolizuoja jos narių meilę ir pasiaukojimą Tėvynei, jos religijai, papročiams ir tradicijoms. “Didžiųjų Jūsų tvirtu tikėjimu Tėvynės ateitimi ir Jūsų darbu, kurį paskyrėte Lietuvos siekių įgyvendinimui”, sakė ambasadorius.

V. Ušackas pažymėjo, kad Lietuvos Vyčių 90-etis sutampa su naujuoju Lietuvos istorijos puslapiu - naryste ES ir NATO. “Norėčiau pakviesti Jus kartu rašyti šią naują istorijos puslapį keliaujant į Lietuvą, skatinant prekybą ir investicijas, dalinantis gerais išpučiais apie Lietuvą su savo draugais”, kalbėjo ambasadorius. Jis taip pat **perskaitė LR Prezidento R. Pakso sveikinimo laišką Lietuvos Vyčiams**. Laiške jis pabrėžė, kad “tautinio solidarumo jausmas - tai jėga, telkianti viso pasaulio lietuvius dirbti savo Tėvynės ir jos žmonių labui.” R. Paksas padėkojo Lietuvos Vyčiams už tautiškujų tradicijų saugojimą ir jų perdavimą iš kartos į kartą. “Esm tikras, kad šią veiklą pradėta Jūsų tėvų, tės vaikai ir vaikaičiai”, - rašė Prezidentas.

Organizaciją “Lietuvos Vyčiai” 1913 m. įkūrė Amerikos lietuvių jaunimas. Organizacija siekė suvienyti į JAV emigravusius lietuvius bei teikė pagalbą Lietuvos valstybės Nepriklausomybės atkūrimui.

Šiandien “Lietuvos Vyčių” tikslas - visokeriopa pagalba Lietuvai. Organizacija yra įkūrusi keturis paramos fondus. Vyčiai pabrėžia lietuvių kalbos, lietuviškų papročių bei kultūros išsaugojimą, ir katalikų tikėjimo svarbą. “Lietuvos Vyčiai” - viena iš penkių pagrindinių JAV lietuvių išeivijos organizacijų.

Kęstutis Vaškelevičius, LR ambasada JAV

APIE SAVO VEIKLĄ VISUOMENEI TURĖS ATSISKAITYTI IR PAREIGŪNAI

Išgaliojus Vyriausybės bei dar kelių įstatymų pataisoms, kurioms pritarė Ministrų Kabinetas, visuomenei už savo veiklą bus privalu atsiskaityti ne tik aukščiausiesiems šalies vadovams, bet ir valstybės pareigūnams. “Valstybės pareigūnų darbas tampa viešesnis, visuomenė ir rinkėjai įgyja teisę kontroliuoti, kaip vykdomos programos. Tokią informaciją bus privalu pateikti per internetą, spaudą, o esant galimybei, per kitas žiniasklaidos priemones”, - teigia Vyriausybės spaudos tarnyba.

Numatoma, jog ministrai atsiskaito už savo darbą susitikdami su gyventojais ir ne rečiau kaip kartą per metus skelbia veiklos ataskaitas santrauką “Valstybės žinių” priede, esant galimybei - žiniasklaidoje. Visa informacija skelbiama ministerijos interneto tinklalapyje. Analogiškai apie nuveiktus darbus turės informuoti Seimo kontrolieriai, Moterų ir vyrų lygių galimybių, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriai. Policija, nepažeisdama įstatymais ginamų asmens bei visuomenės interesų, apie savo veiklą turės informuoti valstybės bei savivaldybių institucijas ir visuomenę, generalinis komisaras kartą per pusmetį informuos apie atliktus darbus “Valstybės žinių” priede, departamento interneto tinklalapyje. Nustatyta, kad meras ne rečiau kaip kartą per metus atsiskaito savivaldybės tarybai ir bendruomenei už savo ir savivaldybės darbą.

**LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

LIETUVA IKI 2020 METŲ PASIEKS ES ŠALIŲ VIDURKĮ

Vilnius, rugpjūčio 20 d. (ELTA). Iki 2020 m. pagal ekonominius, socialinius bei gamtos išteklių naudojimo efektyvumo rodiklius Lietuva planuoja pasiekti dabartinį Europos Sąjungos šalių vidutinį lygį - tokia nuostata įtvirtinta Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje, kuriai pritarė Ministrų Kabinetas.

“Lietuvos darnaus vystymosi strateginis tikslas - suderinti aplinkos apsaugos ir ekonominio bei socialinio vystymosi interesus, užtikrinti švarią ir sveiką aplinką, veiksmingą gamtos išteklių naudojimą, visuotinę ekonominę visuomenės gerovę bei stiprias socialines garantijas”, - sakoma Vyriausybės spaudos tarnybos pranešime.

Strategijoje prognozuojama, jog pastovus ir nuosaikus ekonomikos augimas per artimiausius septyniolika metų leis 2,5-3 kartus padidinti šalies bendrąjį vidaus produktą ir pagal vienam gyventojui tenkantį BVP Lietuva iki 2020 metų pasieks dabartinį ES šalių vidurkį, o pagal aplinkos taršos rodiklius neviršys ES leistinių normatyvų.

Šiame dokumente išdėstyta darnaus vystymosi vizija, kurioje sakoma, jog gerėjant gyventojų gerovei, pamažu pradės didėti gimstamumas ir gyventojų prieaugis taps teigiamas. Sumažės jaunimo emigracija ir dalis anksčiau į užsienį išvykusio jaunimo grįš į

Lietuvą. Sumažėjus regioniniams skirtumams, visiems žmonėms bus garantuotas užimtumas bei aukštas pragyvenimo lygis, gera sveikatos apsauga.

Tikimasi, kad pagerėjusios darbo sąlygos ir efektyviai funkcionuojanti sveikatos apsauga iki 2020 metų leis pasiekti Europos Sąjungos gyvenimo trukmės vidurkį.

Kad būtų įgyvendinti socialinei apsaugai strategijoje keliami tikslai, Lietuva turės du kartus padidinti šiai sričiai skiriamą BVP dalį ir pagal šį rodiklį pasiekti dabartinį ES vidurkį.

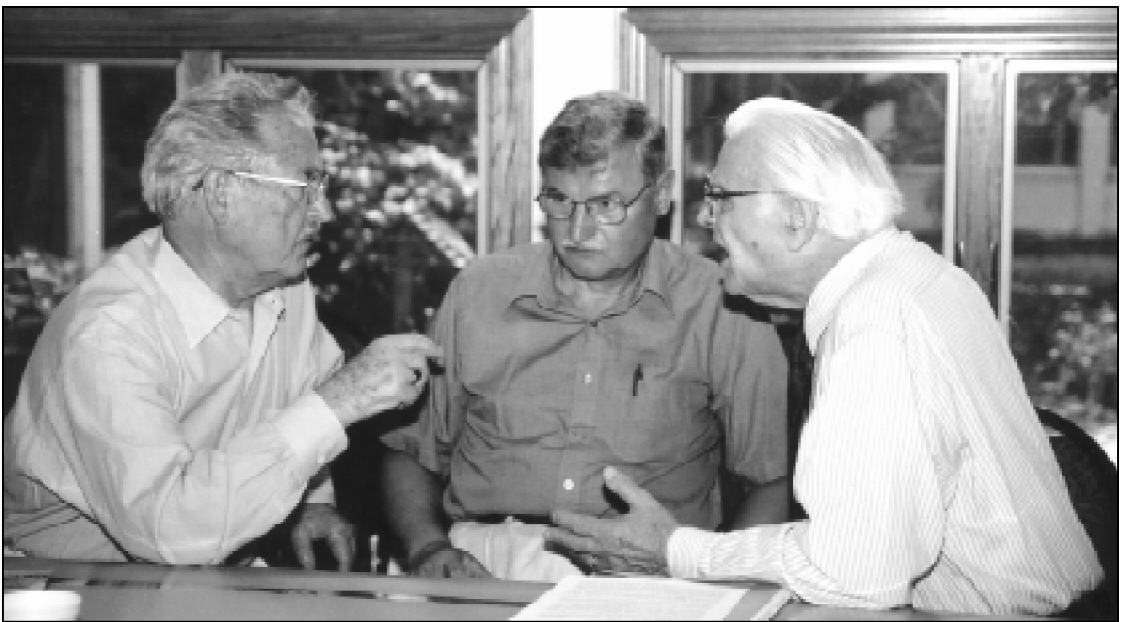
Parengti nacionalines darnaus vystymosi strategijas visoms šalims buvo rekomenduota įvairiuose Jungtinių Tautų renginiuose.

Šiuo metu tokias strategijas yra parengusios visos ES šalys, o šalys kandidatės taip pat jau turi patvirtintas tokias strategijas arba baigia jas rengti. Lietuvos darnaus vystymosi strategija parengta derinant bendrąsias 2001 m. priimtos ES darnaus vystymosi strategijos nuostatas su nacionaliniais prioritetais. Tarpžinybiniai barjerai yra viena pagrindinių darnaus vystymosi kliūčių, todėl buvo stengtasi kuo glaudžiau susieti skirtingų sektorių tikslus ir uždavinius. Pavyzdžiui, jeigu žemės ūkio sektoriuje ketinama išplėsti energetikos reikmėms skirtų rapsų ir javų pasėlius tiek, kad biodyzelinas ir bioeta-

nolis patenkintų apie 15 proc. transporto kuro reikmių, tai pramonės sektoriuje numatoma skatinti atitinkamų biologinio kuro gamybos pajėgumų plėtrą, transporto sektoriuje - šį kurą realizuojančių degalių tinklo plėtrą, finansų sektoriuje - sukurti ekonomines prielaidas biologinio kuro konkurencingumui didinti. Jeigu atliekų tvarkymo sektoriuje planuojama didinti antrinių žaliavų, įskaitant pakuotes, perdirbimą, tai atitinkamai pramonės sektoriuje numatoma skatinti vietines antrines žaliavas naudojančių įmonių plėtrą ir pan.

Lietuvos Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje išskirti trumpalaikiai (iki 2005 m.), vidutinės trukmės (iki 2010 m.) ir ilgalaikiai (iki 2020 m.) tikslai, uždaviniai ir priemonės. Dabartiniame Lietuvos vystymosi etape pagrindinį dėmesį numatoma skirti ekologinio efektyvumo rodikliams - energijos ir kitų gamtos išteklių sąnaudoms BVP vienetui, teršiančių ir klimato kaitą skatinančių medžiagų emisijai BVP vienetui bei sąlyginiam energijos sąnaudų vienetui ir pan.

Strategija numato gerokai sumažinti energijos ir kitų gamtos išteklių sąnaudas ir teršiančių bei klimato kaitą skatinančių medžiagų emisiją BVP vienetui ir pagal šiuos rodiklius pasiekti dabartinį ES šalių vidurkį.

Lietuvių Fondo Tarybos pirm. Antanas Razma, Pelnų skirstymo komisijos pirm. Kęstutis Ječius ir Spaudos reikalų sekretorius Stasys Dziugas diskusijų metu. V. Jasinevičiaus nuotr.

R. PAKSAS PRIĖMĖ MOLDOVOS AMBASADORIAUS SKIRIAMUOSIUS RAŠTUS

Vilnius, rugpjūčio 21 d. (ELTA). Prezidentas Rolandas Paksas priėmė Moldovos ambasadoriaus Ilie Vancea skiriamuosius raštus. Priėmimo ceremonijoje Prezidentas pabrėžė, kad geografiškai nutolusias šalis sieja istoriniai bei kultūriniai ryšiai ir per trumpą laiką Lietuva ir Moldova išplėtojo draugiškus, savitarpio supratimu pagrįstus santykius.

Valstybės vadovas atkreipė dėmesį, jog dar yra sričių, kuriose abi valstybės galėtų intensyviau išnaudoti bendradarbiavimo galimybes. “Neabejoju, kad Lietuvos ir Moldovos verslininkai galėtų ženkliai padidinti prekybos apimtį bei aktyviai investuoti. Mes turime padėti mūsų verslui ieškant abipusiai naudingų kontaktų”, - sakė R. Paksas. Jis taip pat akcentavo regioninio bendradarbiavimo svarbą. “Remiame ES “Naujųjų kaimynų” iniciatyvą, kurios tikslas - laisvės ir demokratijos erdvės plėtra bei saugios, stiprios ir klestinčios Europos kūrimas. Šiame kontekste - remiame Moldovos glaudaus suartėjimo su ES siekius”, - teigė R. Paksas. Ambasadorius I. Vancea patvirtino, kad Moldova siekia iki 2007 m. tapti asocijuota ES nare, todėl ypač domisi Lietuvos integraciniu patyrimu. Susitikimo pabaigoje ambasadorius pasidžiaugė, kad šių metų lapkričio pabaigoje yra planuojamas Prezidento oficialus vizitas į Moldovą.

Sekminės... Anksčiau Lietuvoje tai buvo viena iš didžiausių švenčių. Puošdavosi visi: trobos buvo apkašomos tik ką išsprogusių berželių šakelėmis, pirmosiomis pavasarinėmis gėlėmis. Piemenukai išdabindavo savo gnomus galvijus gražiausiais vainikais. Merginos ir vaikinai siūdavo si naujus apdarus. Visi linksmindavosi, dainuodavo, šokdavo, rengdavo gegužines ir netgi keldavo vestuves, kaip senyvi žmonės sako - veselijas.

Po 20 metų "Sekminės" sugrįžo į Bostoną. 2003 metais gegužės 3 dieną 6 valandą vakare, į Pietų Bostono piliečių klubo trečiojo aukšto salę prigužėjo lietuvių iš visų Bostono apylinkių. Čia vyko subatvakaris, skirtas Antano Gustaičio 96-tosioms gimimo metinėms. Šia proga buvo rodoma A. Gustaičio komedija "Sekminių vainikas". Ne vienas prisiminė šį spektaklį režisuotą dar pačio rašytojo ir jo žmonos. Kaip gi šis spektaklis atgimė?

Pati pradžia buvo tame, kad kilo idėja atgaivinti Bostono dramos būrelį. Eilinį kartą pas Zitą Krukoniene, subatvakarių organizacinio komiteto pirmininkę, susirinkę Norbertas Lingertaitis, Danguolė Senutienė ir Estera Sužiedėlienė repeta-vo eiles, skirtas Santvaro garbei skirtam subatvakariui. Estera prieš tai lankėsi Čikagoje

SEKMINĖS SUGRĮŽO Į BOSTONĄ

Antanas Gustaitis

ir žiūrėjo Čikagos lietuvių dramos teatro įrašą. Iškilo klausimas, kodėl gi nėra tokio būrelio Bostone, nes tiek daug yra talentingų žmonių. Pasirodo, kad toks būrelis buvo, bet dėl tam tikrų priežasčių iširo. Tai kodėl gi vėl neatkūrus šio būrelio? Visi buvo už šią idėją. Be jokių abejonių buvo režisieriumi išrinktas Norbertas Lingertaitis ir jo padėjėja Zita Krukonienė. Dar nepaėjęs vienam subatvakariui, užvirė darbas naujam. Reikėjo nuspręsti, kokį veikala pasirinkti, kad būtų įdomu ir žiūrovams ir patiems aktoriams. Zita pasiūlė būtent A. Gustaičio "Sekminių vainiką", nes tai įdomi ir linksma komedija, o

be to, norėjosi pagerbti Antano Gustaičio atminimą. Sunku net pasakyti, kiek Zita su Norbertu paaukojo vakarų, kol išsinagrinėjo kiekvieno veikėjo charakterius ir sprendė kokią rolę kam paskirti. Tai buvo jiems vienas sunkiausių darbų. Kai tai buvo atlikta, režisierius su savo pagalbininke sukviėtė visus, kurie buvo išrinkti vaidinti, į pirmą repeticiją. Žinoma, kad pirmoji repeticija vėlgi buvo jaukiame Zitos ir Perkūno Krukonių name. Repeticijų ratas užsisuko... Aktorių grupė surinkta. Buvo tokių, kurie vaidino prieš 20 metų tame pačiame spektaklyje. Tai Birutė Šležienė, Gita ir Aidas Kupčinskai, Aldona Lingertaitienė, pats režisierius Norbertas Lingertaitis. Tada jie vaidino jaunimą, o dabar teko vyresnio amžiaus veikėjų rolės. Aktorių buvo įvairaus amžiaus - ir gimusių čia, Amerikoje, ir atvykusių iš Lietuvos. Ieva Matulionytė, Audrius Ivanauskas, Estera Sužiedėlienė, Henrikas Rimkus, Gintas Narkevičius, Bronius Banaitis, Edvinas Sunelaitis. Buvo nemažai Bostono Lituanistinę mokyklą baigusių ir dar tebelankančių moksleivių: Darius Subatis, kuris, beje, ruošiasi studijuoti aktorystės meną, Aras Vėbra, Vytenis Krukonis, Vida Žiaug-

raitė, Nomeda Girniūtė, Aistė Narkevičiūtė, jauniausios aktorės Akvilė Girdauskaitė ir Sigita Pachanavičiūtė. Kelis mėnesius dalyviai rinkosi pas Zitą, vėliau jau perėjo į Pietų Bostono piliečių klubo salės sceną. Nelengva buvo išmokti krūvas žodžių ir sugebėti perteikti herojų jausmus, suderinti veiksmą, žodį, judesį. Net neaišku, kiek padaugėjo žilų plaukų pas režisierių. Kildavo ir ginčų, ir piktumų, kol pagaliau susidėliojo viskas į savo vietas - aktoriai perprato savo roles, suprato kur ir ką reikia daryti.

Pasiruošimas scenai

Antras barjeras buvo apranga. Norėjosi dėvėti tokio pačio stiliaus drabužius, kaip kad buvo vaizduojama spektaklyje. O tai 1935 metai, kaimo inteligentija, kuri mokinosi mieste ir kaimo jaunimas. Pagalbos pakoreguoti kostiumus Zita kreipėsi į Egidą Matulionienę, ilgametę "Ratilio" dalyvę, naujai susikūrusio folklorinio ansamblio "Dolija" vadovę. Susinešė visi, kas tik turėjo nuotraukas mamų ir senelių maždaug tų 1935-1940 m. ar istorines knygas su nuotraukomis ir vedė diskusijas, kokius gi rūbus siūdintis. Kai aprangos klausimai buvo išspręsti, kita pakopa buvo scenos dekoracijos. Vėl prasidėjo ieškojimas

žmogaus, kuris priderintų ir padarytų tai, kas reikalinga ir tinka šiam spektakliui. Tokį žmogų atradome Brocktone. Tai naujai atvykęs iš Lietuvos dailininkas vitražistas Vidmantas Plioplys. Tik atėjęs į repeticiją, pasižiūrėjęs ir pasiklausęs, kas vyksta, jis ėmė paišyti eskizus. Visi net nesiginčiję pritarė jo idėjom. Ir vėliau, kai buvo dekoracijos padarytos ir sustatytos, pamatėme, kaip puikiai atliko scenografas savo darbą. Pirkios priangis, langas su senovine langine ir gonkom. Ir ant trikampio pirkios stogo Romo Veito patupdyta didelė medinė varna sudarė puikų kaimo trobos įvaizdį. Dar visi sunėšė kas ką turėjo tinkamo: molinius ąsočius, bokalus, medinius indus ir šaukštus, linines staltieses, medinius suolus ir krėslą, gėlių vainikus, Norbertas atvežė net savo seną antikvarinį gramofoną ir buvo užsakyta padaryti medinė alaus bačkutė. Valentina Čepienė nupynė Sekminių vainiką. Scena - paruošta.

Liko suderinti šviesas ir muzikinius fonus. Tai irgi nelengvas darbas, nes reikėjo sekti kiekvieną atlikėjo veiksmą ir judesį. Žinoti, kada įjungti ir išjungti šviesas, padidinti ar sumažinti scenos apšvietimus. Klausyti kiekvieną aktorių žodį, kad jiems nutilus,

(Nukelta į 6 p.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

XVI

"Tai juk tie patys "balsai" ir jų užsakovai, kurie anksčiau ragino kovoti prieš Tarybų valdžią, nestoti į kolūkius. [...] Stengiasi tie patys sluoksniai, kurie "Solidarnosc" neseniai buvo išpūtę. Sujaukė broliškos Lenkijos ekonomiką ir visą gyvenimą tiek, kad, ko gero, dešimtmečio jai prireiks atsistatyti. [...] Juk tikrieji trisdešimtuko lozungai labai aiškūs: separatizmas, buržuazinis nacionalizmas. [...] "Molotovo-Ribentropo" pakto minėjimas? Išlaužtas iš piršto, tai tik pretekstas. Sutartis buvo sudaryta todėl ir tada, kai kitos didžiosios šalys atsisakė blokuotis su Tarybų Sąjunga hitlerizmo sustabdymui, tikėdamosios pasukti jį prieš TSRS. [...] Tarybinė diplomatija sugebėjo pasukti įkaitintą žarsteklį kitu galu ir gavo pusantų metų atokvėpį [...]" Tiesa, tos mintys buvo iš sovietinių istorikų vadovėlių.

Ir tarp komunistų, kaip minėta buvo daug Lietuvos patriotų, jos nepriklausomybės atkūrimo šalininkų (55-60% Sąjūdžio seimo, jo Tarybos narių sudarė LKP ir net LKP CK nariai). **Sąjūdžio grupės**

ėmė kurtis net pačiuose partiniuose komitetuose. Viena pirmųjų tokių grupių 1988 m. spalio 10 d. įsikūrė partijos Vilniaus miesto Lenino rajono komitete (sekr. J.Gagilienė). Ją čia sudarė 24 komiteto komunistai - "Atsakingi partiniai darbuotojai": R.Busila, A.Domanskis, A.Gaidamauskienė, V.Grinčikas, A.Kačonas, Z.Staškevičiūtė, L.Žvirblytė ir kiti.

Lapkričio 1 d. į Vilnių sugrįžta politiniai kaliniai: kun. S.Tamkevičius, B.Gajauskas ir kiti. Lapkričio 17 d. LSSR Aukščiausiosios tarybos sesijoje priimtas įstatymas **dėl LSSR valstybinės kalbos** statuso, buvo pateikta rezoliucija dėl įstatymo **"Dėl LTSR įstatymų prioritetu prieš TSRS"**, bet daugelis deputatų nesiryzo tuomet balsuoti už tokio įstatymo priėmimą, kad nesukeltų per didelio Maskvos nepasitenkinimo. Negana to, lapkričio 17 d. **LKPCK, LSSR Aukščiausiosios tarybos Prezidiumas, respublikos Ministrų taryba paskelbė tokį pareiškimą:** "[...] **Mūsų nuomone**, tarybinės federacijos kūrimo ir or-

ganizavimo lenininiai principai turi būti pagrindu toliau tobulinant Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą - sąjunginę daugianacionalinę valstybę [...]" Dėl to prie Aukščiausiosios tarybos susirinkusios žmonių minios pasmerkė deputatus, išdavusius ir kolegas iš Estijos, kurie buvo paskelbę deklaraciją apie Estijos įstatymų

prioritetą. Protesto mitingai lapkričio 17-18 d. vyko ne tik Vilniuje, bet ir Kaune, kituose Lietuvos miestuose, kuriuose reikalauta, kad atsistatydintų LTSR AT pirmininkas V.Astauskas, LKP CK sekretorius L.Šepetytis, AT Prezidiumo sekretorius J.Gureckas. Padėtį mėgino sušvelninti LKP CK pirmasis sekretorius A.Brazauskas, kuris, lapkričio 19 d. kalbėdamas per Lietuvos televiziją, pareiškė, kad "Lietuvos vyriausybė ir aš asmeniškai nei vienu žingsniu, nei vienu sprendimu, nei savo mąstymu nie-

kuomet nebuvom prieš ir nebūsime."

1988 m. lapkričio 24 d. **LSSR prokuroras L.Sabutis (būsimas Kovo 11- osios Akto signataras)** parašo slapta raštą Nr.7/687s LKP CK vadams: "[...] pastaruoju metu neformalių grupių atstovai vis aktyviau reiškia ekstremistines ir nacionalistines nuotaikas. Ypatingai akivaizdžiai tai parodė įvykiai LTSR Aukščiausiosios Tarybos sesijos metu, vykusios 1988 m. lapkričio 17-18 dienomis Vilniuje.

(Bus daugiau)

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio suvažiavimas Vilniuje 1988 metų spalio 23 dieną.

Algis Muliolis birželio 20 d. prieš išvykdamas į Lietuvą rado laiko išaiškinti *Dirvos* darbuotojai Giedrei Kijauskienei problemas ryšium su tekstų rinkimo programomis. A.V. Matulionio nuotr.

SEKMINĖS SUGRĮŽO Į BOSTONĄ
Atkelta iš 5 p.
laiku paleisti muzikinį foną ar kitokius garsinius efektus. Sceninį apšvietimą darė Vytautas Bazikas ir Vytautas Sužiedelis, o muziką ir kitus garsinius efektus pritaikė ir tvarkė šioje srityje tikras profesionalas Kupčinskas Aidas, jaunesnysis.
Kad veikėjai gerai atrodytų scenoje reikia ne tik gerų kostiumų, bet ir gero grimo. Juk Gintui Narkevičiui, vyrui pačiame jėgų žydėjime, reikė-

jo vaidinti 70-metį senį gritelninką, Esterai, kuriai iš sceninės baimės kaito žandai, reikėjo būti išblyškusiai, apsiverkusiai mokytojai. Kažkam reikėjo paryškinti skruostus ir lūpas, kažkam pridėti, o kažkam paslėpti raukšlėlę. Todėl reikėjo grimootojos. Puikiai savo darbą atliko Alvydė Diržauskienė, kuri taip pat neseniai atvykusi iš Lietuvos ir yra profesionali makiažo žinovė. Taigi, viskas lyg ir atlikta. Repeticijos, sceniniai pasirengimai truko 8 mėnesius. Paskutinis režisieriaus žodis: VISI Į SCENĄ!

Vaidinimas atliktas su didžiausiu pasisekimu. Visi žiūrovai buvo susižavėję neprofesionalių, tik mėgėjų, aktorių vaidyba. Pats režisierius sakė, kad vietomis buvo nustebintas, kaip gerai vaidino visi, net ekspromptu įnešdami kažką naujo savo rolėse, ko nebuvo per repeticijas. Žiūrovai džiaugėsi ir mėgavosi viskuo, kas vyko scenoje. Ilgai netilo plovimai ir diskusijos prie kavos puodelių po spektaklio. Žinoma, kad didžiausi padėkos žodžiai buvo skirti režisieriui Norbertui Lingertaičiui ir pa-

dėjėjai Zitai Krukonienei, be kurių nebūtų tokio nuostabaus vakaro. Šie žmonės nebijojo rizikuoti, užsikraudami tokią didelę naštą ant pečių. Juk suburti žmones, parinkti roles, sukoreguoti scenografiją, apšvietimą, muziką ir dar daug kitų dalykų, be kurių negali įvykti spektaklis, yra milžiniškas darbas. Žinoma reikia pasidžiaugti ir pasididžiuoti pačių atlikėjų darbu. Kiek drebėjimo, prakaito lašų buvo anapus scenos. Bet tik užtekdamas iš scenos ir įsiliesti į savo atliekamą rolę ir tos baimės dėl užmirštų žodžių lyg ne-

būta. Atlikėjai taip susigyveno su savo herojais, kad dar ilgą laiką kalbėjo jų lūpomis.
Subatvakaris, skirtas Antanui Gustaičiui paminėti, baigėsi. Nusileido uždanga, išsiskirstė žmonės, nutilo Sekminių muzika. Ir kas gali žinoti, gal vėl po 20 metų Sekminės sugrįš į Bostoną.
O mums reikia tik tikėtis, kad režisierius pasikaustys kantrybe, prisipildys naujų minčių ir idėjų ir neleis numirti tik ką atgimusiam Bostono dramos būreliui.
Estera Sužiedėlienė

PREZIDENTAS ĮTEIKĖ SEIMUI
RATIFIKUOTI SUTARTĮ
DĖL LIETUVOS STOJIMO Į ES

Vilnius, rugpjūčio 21 d. (ELTA). Prezidentas Rolandas Paksas ketvirtadienį pasirašė dekretą, kuriuo pateikė Seimui ratifikuoti Sutartį dėl Lietuvos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą.
Sutartis dėl Lietuvos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą buvo priimta šių metų balandžio 16 dieną Graikijos sostinėje Atėnuose. Sutartis įsigalios, kai ją ratifikuos visų ES narių ir kandidačių parlamentai.
Lietuvos piliečiai šalies stojimui į ES pritarė gegužės 10-11 dienomis vykusiam referendumui - už narystę ES buvo 1 mln. 504 tūkst. 264 piliečiai. Tai sudaro 91,07 proc. balsų.
Daugiau kaip 5 tūkstančių puslapių Stojimo į ES sutartyje atspindėtas visas vykusių derybų turinys, apibrėžiamos finansinės narystės ES sąlygos, konkrečios ES paramos sumos numatomos infrastruktūros, regionų plėtrai, žemės ūkiui, žemės ūkio gamybos kvotos, lėšos Ignalinos AE uždarymui.

Taip paraginus, derybos prasidėjo liepos 10 sename istorinėje Korėjos Kaesong mieste, prie 38-os lygiagretės. Jos būdavo dažnai nutraukiamos ir vėl įsiliepsnojančioms karštiesiems mūšiams. Tuo tarpu Amerikos pavieniai B-29 bombonešiai skrisdavo virš Š. Korėjos žemės, simuliuodami bandomuosius atominės bombos metimus, tuo dirgindami Š. Korėjos vadą Kim II Sung nervus: “Kas žino, ką tie imperialistai gali užsimanyti?” Negalėjo jam nerūpėti ir amžinas Korėjos priešas Japonija, su kuria 1951 m. rugsėjo pradžioje Amerika pagaliau pasirašė taikos sutartį. Kiniečiai ir šiaurės korėjiečiai žinojo, kad japonų mokslininkai, biologinių ir cheminių ginklų specialistai, buvo suradę pas amerikiečius saugią pastogę.
Bombardavimai nepalaužė priešo
Amerikiečiai pradėjo taip vadinamą “Operation Strangle”. Tai buvo dar nematytai smarkus oro karas, kai šimtai bombonešių nešė bombas į Š. Korėją, ir klojo jos miestus bombomis ir napalmu. Beveik viskas kas Š. Korėjoje turėjo kokią nors vertę, buvo sulyginta su žeme. Bet ir toks žiaurus bombardavimas nepalaužė priešo moralės. Kentėjo ir šiauriečiai, ir pietiečiai. Kentėjo

ne vien nuo bombų, bet ir nuo vieno kito žudymų suvedinėjant politines sąskaitas. Derybininkai tuo tarpu persikėlė į mažą Panmunjon miestelį, ir po kiek laiko pasirodė šokia tokia pažanga. Susitarta pradėti keistis karo belaisviais. Amerika nutarė visų savo belaisvių nesiųsti namo. Priešingai, davė jiems progą pasilikti P. Korėjoje. Nuo to laiko belaisvių stovyklose įvyko nemažai riaušių, nes amerikiečiai savo propagandai norėjo, kad jų grįžtų kuo mažiau, tuo parodydami pasauliui, kaip tie belaisviai nekenčia komunizmo. Nepakęsdami tokio spaudimo, komunistai belaisviai sukildavo. Kokia ironija! Prisimenu, kad 1945 metais tie patys amerikiečiai, pranežę bei švedai daug mūsiškių pabėgėlių per jėgą norėjo atiduoti bolševikams.
Gen. Dwight D. Eisenhower, kuris 1952 m. sutiko būti respublikonų partijos prezidentiniu kandidatu, prižadėjo “Aš eisiu į Korėją”, ir aiškino, kad “Tegu azijatai, o ne mes, tekovoja prieš azijatus”, ir buvo taip išrinktas prezidentu, kuris turė-

jo atnešti taiką. Inauguracija įvyko sausio 20. Po penkių savaitių mirė Stalinas. Jo įpėdinis, taikingesnis Malenkov, jau kovo 15 pareiškė, kad “Nėra jokių neišspręstų klausimų, kurių nebūtų galima išspręsti taikingai”. Per Stalino laidotuves susitikę aukščiausieji Sovietų sąjungos ir Kinijos vadovai, atrodo, nutarė, kad reikia bandyti siekti taikos.
1953 m. balandžio 26 vėl prasidėjo derybos. Bet po trijų dienų amerikiečiai pradėjo bombarduoti netoli Pyonyang esančias svarbias ryžių laukų drėkinimui užtvankas. Keli tokie puolimai sunaikino didelius ryžių plotus ir apsėmė didelę dalį sostinės. Milijonams šiauriečių grėsė badas. Panašiai buvo pasielgę 1944 metais ir naciai Olandijoje, ir po karo Nuernbergo teisme tai buvo pavadinta karo nusikaltimu. Derybos vėl nutrūko, o birželio 17 vėl atsinaujino. Ameriką spaudė ir jos sąjungininkai, kuriems tas jau trejus metus besitęsiantis karas buvo ne tik įkyrėjęs, bet ir politiškai nenaudingas.

Nepasirašyta paliaubų sutartis
Paliauboms priešinosi tik P. Korėjos prezidentas Syngman Rhee. Kad kaip nors jį priversti pakeisti savo nuomonę, komunistai birželio 24-25 dienomis pradėjo didžiulį puolimą, bet tik fronte, kur stovėjo P. Korėjos daliniai. Amerika atsikirta tik su savo galinga artilerija ir aviacija. Panašaus stiprumo puolimas buvo pakartotas ir liepos 13, ir vėl tik pietų korėjiečių fronte. Tai buvo vienos iš sunkiausių kovų per visą Korėjos karą. Fronte stovėjo du milijonai kareivių, kurie laukė karo pabaigos. Pagaliau amerikiečiai pasiryžo palikti Rhee vieną. 1953 metų liepos 27 dieną paliaubas pasirašė Kinijos ir Š. Korėjos atstovai vienoje pusėje, o kitoje pusėje - amerikiečiai JT vardu.
Pietų Korėja paliaubų sutarties tuomet nepasirašė, nepasirašė ji tos sutarties ir iki šiolei. Syngman Rhee tik sutiko paliaubų laikytis 90 dienų, pasiūlydamas sau teisę vėl pradėti karo veiksmus kad ir vien savo jėgomis. Kad to išvengtų, Amerika (John Foster Dulles) sutiko su Rhee 1953 m. rugpjūčio mėnesį pasirašyti savitarpinę pagalbos sutartį, pagal kurią amerikiečiai įsipareigojo P. Korėjoje palikti savo dalinius. Šiandien, po 50 metų, Korėjoje vis

dar yra 37,000 amerikiečių karių su branduoliniais ginklais saugojančių P. Korėją nuo netikėto, bet visuomet galimo komunistų antpuolio.
Šiaurės komunistai yra sutelkę milijoną kareivių, 500 artilerijos pabūklų ir maždaug tiek pat balistinių raketų, kurios gali būti užtaisomos cheminiais, biologiniais ar net branduoliniais užtaisais, kuriais karo atveju galėtų apšaudyti vos už 25 mylių esančią P. Korėjos sostinę su 10 milijonų gyventojų. Pietų Korėja laiko ten tik 690,000 karių turinčias pajėgas.
Įtampa prie tos demarkacijos linijos nepaprastai aukšta. Prie kiekvieno bent menkiausio nesutarimo vyksta kruvini susišaudymai, per kuriuos iki šiol žuvo 90 amerikiečių, 394 pietų korėjiečių ir bent 889 šiaurės korėjiečių kariai. Vyks ta ir kasdieninė mums gal sunkiai suprantamos psichologinės varžybos. Derybų metu komunistai amerikiečių kėdėms nupjovė kelis colius kojų, kad jie, kurie normaliai yra gerokai aukštesni už korėjiečius, neatrodytų toki aukšti ir galingi. Atsilygindami dabar amerikiečiai į savo dalinius Panmunjon stengiasi pritraukti tik aukštesnius negu šešių pėdų vyrus.
(Bus daugiau)

CHICAGO, IL

KASSELIO GIMNAZIJOS MOKINIŲ SĄSKRYDIS

Kasselio (Vokietijoje) lietuvių gimnazijos buvusių mokinių ir mokytojų sąskrydis, po 41-rių metų, vėl yra kviečiamas Čikagoje. Jis įvyks **rugsėjo 20 d.** Klass restorano pokylių salėje, 5734 W. Cermak Rd. Ciceroje. Tai bus išvakarės tarptautinio garso solistės Violetos Urmanos-Urmanavičiūtės koncerto, kuris ruošiamas kitos dienos popietę Morton H.S. Auditorijoje, irgi Ciceroje. Bus gera proga dalyvauti abiejuose šiuose renginiuose.

Norintieji šiame sąskrydyje dalyvauti turi registruotis pas suvažiavimo iniciatorius: Olimpiją Baukienę (Jelmokaite) - 708-863-9849, Ritoną Rudaitienę (Tonkūnaite) - 630-257-6451 arba Edvardą Šulaitį, 708-652-6825, el. paštas - esulaitis@aol.com

Yra kviečiami mokiniai bei mokytojai ne vien tik iš Čikagos, bet ir iš kitų vietovių, įskaitant ir Kanadą, kur gyvena nemaža kaseliečių. Šio pobūvio programą praves buvusi mokinė, dabar *Draugo* dienraščio vyr. redaktorė Danutė Bindokienė (Brazytė). Visi kviečiami ir laukiami.

E.Š.

CLEVELAND, OH

MOKSLO METAI PRASIDEDA

Aušros aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokslo metai prasidės šeštadienį, rugsėjo 6d., 9:00 v.r. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos patalpose, 18022 Neff Rd., klasėse prie scenos. Į mokyklą kviečiami lietuviškai kalbantys 13-18 m. amžiaus mokiniai, baigę lituanistinės mokyklos 8-ąją skyrių arba tolygaus lituanistinio išsilavinimo, įskaitant neseniai atvykusius iš Lietuvos. Dėl informacijos ir registracijos kreipkitės į mokytoją Vidą Bučmiene, tel. 216-481-0653.

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖ

Mokykla pradeda naujus mokslo metus
šeštadienį, rugsėjo 13 d., 9:00 v.r..

Vaikų registracija įvyks Dievo Motinos
parapijos svetainėje.

Vaikučiai, kuriems sueina 5-ki metai iki
rugsėjo 30 d. bus priimami į vaikų darželį.

Tėvų susirinkimas su Tėvų Komitetu ir
mokytojais prasidės 9:15 v.r. svetainėje ir
yra privalomas bent vienam šeimos
atstovui - tėvui arba motinai.

Mokyklos valandos bus nuo
9:00 v.r. iki 12:30 v.p.p.

PHILADELPHIA, PA

LINOS NELAIMĖ

Vasara tai atostogų, kelionių, stovyklavimo, jaunatviško džiaugsmo, naujų pažinčių laikas. Deja, Lina, 22 metų Vilniaus universiteto 3 kurso žurnalistikos studentė, atvyko į Ameriką vasarai ne atostogauti. Mergina bandė nepraleisti nei vienos atsiradusios galimybės, norėjo išnaudoti kiekvieną laisvą minutę dirbdama, nes pinigų kelionei taip pat reikėjo pasiskolinti. Norėdama padėti savo 68 metų ne per geriausią sveikatą turinčiai mamai, Lina ne kažkokių iliuzijų ginama į svajonių šalį, o gerų realių norų vedina atvyko padirbėti per vasaros atostogas, kaip ir daugelis kitų studentų. Lina dirbo Rehoboth Beach, Delaware valstijoje, parduotuvėje. Darbas baigdavosi vėlai vakare.

Tačiau tą nelemtą birželio 26-osios naktį, atidirbusi ir sa-

vo dviračiu važiuodama namo, apie 1 val. naktį buvo partrenkta automobilio ir sunkiai sužalota. Automobilio vairuotojas iš įvykio vietos pasišalino. Beveik merdėjančią merginą suradę kiti studentai, iškvietė pagalbą, ir malūnsparniu Lina kritiškoje būklėje buvo atgabenta į Christiana ligoninę, Wilmington, Delaware.

Dievas išklausė vargšės mamos maldavimų - Lina išgyveno. Labai ilgai išgulėjusi be sąmonės ir didžiam gydytojų nustebimui, kadangi jų teigimu buvo mažai tikimybės, kad mergina išgyvens, ji atsigavo, tačiau jos būklė dar labai sunki. Dabartiniu metu Lina jau perkelta į ligoninės bendrą skyrių. Prieš 6 savaites buvusi sveika, graži, sportiška, pilna svajonių ir ateities planų mergina, dabar yra gydoma Wilmington ligoninėje. Ji negali

išlaikyt pusiausvyros, jos kairė ranka yra truputi suparalyžiuota. Ji gali pasakyti tik keletą žodžių, neaišku, kiek ji supranta. Medikai pastebėjo, kad Lina nereaguoja į anglišką kalbą, bet į lietuvišką šneką ji reaguoja geriau.

Lina neturi nei brolių, seserų, ar kitų artimųjų, kurie galėtų pas ją atvykti. Ką tik palaidotas 17 metų nuo kraujo vėžio miręs Linos pusbrolis. Pradžioje Lina ligoninėje buvo visai viena, tik ją kartais aplankydavo kartu dirbę studentai iš Rehoboth Beach. Delaware gyvenantys ir Filadelfijos lietuviai, sužinoję apie Linos nelaimę, labai aktyviai, pasikeisdami, pradėjo lankyti Liną.

Medikai nedrįsta prognozuoti Linos ateities - tik pati ateitis parodys, jeigu Lina pasveiks ar liks invalidė. Linos kelias į išgyjimą bus ilgas ir sunkus. Todėl Filadelfijos apylinkės Lietuvių Bendruomenė organizuoja aukų rinkimą Linos reabilitacijai Lietuvoje. Filadelfijos apylinkės Lietuvių Bendruomenė prašo visų lietuvių pagelbėti Linai aukomis. Savo auką šiai merginai galima pasiųsti adresu: Lithuanian - American Community, 2715 Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134. Čekius išrašyti Lithuanian - American Community ir "memo" užrašyti **Linai**.

Nuoširdžiai iš anksto dėkojame. Taip pat maloniai prašome visus pasimelsti už Linos sveikatą, kad ši maloni, ramaus būdo mergina, nebūtų visam gyvenimui prirakinta invalido vežimėlyje ir kad jos visos gražios svajonės ir norai nebūtų užgesinti šio žiauraus likimo smūgio. Beje, Lina atvažiavusi į Ameriką pirmiausia susirado bažnyčią, tik pasiguodė mamai, kad dėl darbo sutvarkymo ji negali išklausyti mišių. Padėkime šiai jaunai, pilnai taurios, doros sielos merginai!

Filadelfijos apylinkės lietuvių bendruomenė

LOS ANGELES, CA

Aleksas ir Birutė Jurkšaitytė-Griciai, susituokę Clevelando šv. Jurgio bažnyčioje 1953 m. rugpjūčio 1 d.

PENKIASDEŠIMTMEČIO JUBILIEJUS

Šimtinės artimųjų, draugų ir pažįstamų apsupti Birutė ir Aleksas Griciai liepos 27-tą dieną Los Angeles Tautinių namų vestuviniai išpuoštoje salėje linksmai ir džiaugsmingai atšventė savo gražaus šeimyninio gyvenimo auksinį jubiliejų. Susituokę Clevelande, Griciai didžiąją to penkiasdešimtmečio dalį gyvena pietinėje Kalifornijoje ir čia įsigijo ir puoselėja didelį gerų draugų ratą. Valio visada jauniems Birutei ir Aleksui!

Rūta Sakienė

CHICAGO, IL

VALDOVŲ RŪMŲ JAV KOMITETAS

Neseniai JAV sudarytas Valdovų rūmų Vilniuje paramos komitetas Pasaulio lietuvių centre turėjo pirmąjį posėdį. Dar nėra paskirti atstovai iš jaunimo bei kitų organizacijų, kad sudarius spektrą visų Amerikos lietuvių paramos Valdovų rūmų atstatymui Vilniuje.

Komitete, kurio būstinė yra Jaunimo centre, 5600 So. Claremont Ave., Chicago, IL, 60636, yra Regina Narušienė, pirmininkė, Skirmantė Miglinienė, sekretorė, Bronius Juodelis, išdininkas, Vaiva Ragauskaitė, žurnalistė, Marija Remienė, Kultūros tarybos pirmininkė, Milda S. Napjus, lėšų telkimo vadovė. Kiti komiteto nariai bus paskelbti vėliau.

Komiteto pirmininkė R. Narušienė yra ir centrinio Valdovų rūmų paramos fondo narė. Į posėdį ji atvežė įvairius Valdovų rūmų paramos fondo leidinius. Jau atlikta dalinė rūmų pamatų statyba. Fondo pirm. Edmundas Kulikauskas labai patenkintas JAV lietuvių pastangomis prisidėti prie Valdovų rūmų statybos.

Kai bus Valdovų rūmams sudėtos JAV lietuvių lėšos realizuotos, teks prisitaikinti prie rūmų planų ir prie surinktų lėšų kiekio, nereikalauiant kokių rūmų menių, jas paliekant Lietuvos valdovams, kunigaikščiams ir karaliui Mindaugui.

Valdovų rūmams lėšų telkimui reikės įvairių būdų. Aukotojams po 1,000 litų (350 US dolerių) ar daugiau, bus išduodami Valdovų rūmų statytojo diplomai. Lėšų telkimo vėjus numatomas Kalėdų metu arba 2004 metų pradžioje.

Valdovų rūmai bus Lietuvos kultūros, švietimo, reprezentacijos ir turizmo centras. Per Valdovų rūmų paramos JAV komitetą paaukotos sumos nurašomos nuo JAV pajamų mokesčių (aukų atleidimo nuo pajamų mokesčių numeris neduotas). Aukos - čekius rašyti: Lithuanian American Comm. **Valdovų rūmai** ir siųsti Lith. Amer. Comm. **Valdovų rūmai**, 5600 So. Claremont Ave., Chicago, IL, 60639.

Valdovų rūmų JAV komitetas, Bronius Juodelis, išdininkas

LIETUVA IR PASAULIS

PREZIDENTŪROJE - JAV SENATORIUS K. LEVINAS SU ŠEIMA

Rugpjūčio 21 d. prezidentūroje neoficialiai svečiavosi vienas įtakingiausių JAV senatorių Carl Levin su šeima.

Kaip informavo Prezidento spaudos tarnyba, šiuo metu senatorius su šeima privačiai keliauja po Lietuvą. Be kitų vietų, jis aplankė tėvų ir senelių gimtinę Plungės rajone.

Demokratas iš Mičigano valstijos senatorius Carl Levin į JAV Senatą buvo išrinktas 1978 m. ir perrinktas 1984, 1990, 1996 ir 2002 metais. Šiuo metu jis priklauso Senato Ginkluotųjų pajėgų komitetui, Smulkiojo verslo bei Žvalgybos komitetams. Senate abiejų partijų yra pripažįstamas ir gerbiamas už savo principingumą bei nepriekaištingą teisininko reputaciją. Jis nuosekliai ir tvirtai remia JAV nacionalinės gynybos sistemos stiprinimą ir yra žinomas kaip aktyvus kovotojas prieš vyriausybinių lėšų švaistymą.

Senatorius gimė 1934 m. Detroite, ten baigė ir vidurinę mokyklą. 1956 m. su pagyrimu baigė Svartmoro kolegiją, o 1959-aisiais - Harvardo universiteto Teisės fakultetą. Iki 1964 m. dėstė Mičigano universitete teisę, vėliau buvo paskirtas Mičigano generalinio prokuroro asistentu. Carl Levin vedęs, turi tris dukteris. Jo brolis Sander Levin nuo 1983 m. yra JAV Atstovų Rūmų narys.

IRAKE SUSIŽEIDĘS KARYS GRĮŠ Į RIKIUOTĘ

Vilnius, rugpjūčio 21 d. (ELTA). Irake per pratybas susižeidęs grandinis Vaidotas Banys jaučiasi gerai ir į rikiuotę grįš po savaitės. Karį planuoja aplankyti Lietuvos būrio, dalyvaujančio misijoje Irake, vadas.

Netoli Basros tarnybą Irake atliekantis Algirdo mechanizuo-tojo pėstininkų bataliono grandinis pratybų metu buvo nesunkiai sužeistas į pilvą. Jam užtaisinėjant kulkosvaidį sprogo šoviny. Karys buvo skubiai nugabentas į karo ligoninę Basroje, jam suteikta medikų pagalba. Pasak KAM spaudos tarnybos, tokių situacijų, kai sprogsta šoviniai, nors retai, tačiau pasitaiko. Dėl įvykusio incidento padalinyje vyksta tyrimas.

43 Algirdo bataliono kariai kartu su danais tarnauja Didžiosios Britanijos kontroliuojamame sektoriuje Basros rajone, netoli Kurnos miesto. Jų užduotis - palaikyti viešąją tvarką, patruliuoti, saugoti objektus, budėti kontrolės postuose. Dar 45 Lietuvos kariai tarnybą atlieka Kerbelos mieste, Lenkijos kontroliuojamame sektoriuje.

“TILDĖS BIURU” SUSIDOMĖJO

EUROPOS SĄJUNGOS VERTIMŲ CENTRAS

Programinės įrangos bendrovės UAB “Tilde informacinės technologijos” platinamu lietuvių programų rinkiniu “Tildės biuras” susidomėjo ES institucijų vertimų centras Liuksemburge. Laiške bendrovei “Tilde IT” Europos Sąjungos institucijų vertimų centras pažymėjo, jog šiuo metu centre kuriami vertimo į lietuvių kalbą etatai. Vertimų centrui ateityje programų rinkinys “Tildės biuras” padėtų išvengti galimų klaidų verčiant tekstus.

Liuksemburge įsikūręs vertimų centras Lietuvoje pagarsėjo neprofesionali Europos konstitucijos projekto vertimu į lietuvių kalbą.

Šiuo metu programinės įrangos rinkinį “Tildės biuras” bendrovė eksportuoja į Vokietiją, Prancūziją, JAV, Australiją. “Tildės biuro” rikinį yra įsigijusios kai kurios Lietuvos ambasados užsienyje bei užsienio vertimų centrai, kurie dirba su lietuviškais tekstais ir neišsiverčia be lietuvių kalbos žodynų, rašybos tikrinimo priemonių bei lietuviškų šriftų. Programų pakete “Tildės Biuras 2001” yra įdiegtos lietuvių kalbos rašybos tikrinimo priemonės, taisančios ne tik rašybos, bet ir teksto formatavimo bei skyrybos klaidas. Taip pat jame yra kompiuteriniai kalbų bei terminų žodynai, automatizuoti dokumentų ruošiniai ir kitos pagalbinės dokumentų rengimo priemonės. Šį rudenį “Tilde IT” ketina pristatyti vartotojams naują “Tildės Biuro” versiją.

“RADVILŲ KELIAIS”

Rugpjūčio 17 d. Lietuvos kariuomenės Mokomojo pulko Rikiuotės aikštėje buvo pakelta žygio “Radvilų keliais” vėliava bei paskelbta renginio pradžia. Pėsčiųjų žygį, skirtą Radvilų dinastijos atstovų atminimui, kariškiai rengia trečius metus iš eilės. Pirmajame, 2001 m. rengtame žygyje, startavo 576 žygeiviai, antrajame - 944. Šiais metais savo jėgas pasiryžo išbandyti 970 žygeivių. Vyriausias šių metų dalyvis - 64 metų vyriškis, jauniausiems žygeiviams - tik po 10 metų.

Visas keturias žygio dienas dalyviai (priklausomai nuo amžiaus ir lyties) turės nueiti po 30, 40 arba 50 kilometrų per dieną. Žygio maršrutas nusidriekė Jonavos ir Utenos apylinkėse. Žygeiviai nakvos Mokomojo pulko kareivinėse arba palapinėse.

Pirmą kartą į žygį atvyks ir užsienio karių komanda - šešių Latvijos kariškių grupė.

LGITIC inf.

Neseniai įvykusio lietuvių simpoziumo paskaitininkai ir dalyviai pertraukos metu: dr. Silviją Vėlavičienę, kun. dr. Kazys Ambrasas, SJ, dr. Regina Kvašytė ir dr. Juozas Pabrėža iš Šiaulių universiteto, dr. Jonas Račkauskas, Lituanistikos instituto rektorius, dr. Meilutė Ramonienė ir Milda Šatienė, Pedagoginio lituanistikos instituto direktorė.

PRAŠOMA RATIFIKUOTI SUSITARIMĄ, NAUDINGĄ ŠALIES APLINKOS APSAUGAI

Vilnius, rugpjūčio 20 d. (ELTA). Vyriausybė nutarė prašyti Prezidento Rolando Pakso teikti Seimui ratifikuoti susitarimą su Šiaurės šalių aplinkos apsaugos finansų korporacija (NEFCO) dėl šios organizacijos teisinio statuso Lietuvoje. Šis susitarimas buvo pasirašytas šių metų balandžio mėnesį.

NEFCO įkurta 1990 metais, susitarus penkių Šiaurės šalių: Danijos, Suomijos, Islandijos, Norvegijos ir Švedijos - vyriausybėms. NEFCO veikia plėtodama dvi programas: NEFCO investicinį fondą, kuris teikia ilgalaikes paskolas bei investicijas projektams, mažinančioms taršą, ir Šiaurės aplinkos plėtros fondą, kuris teikia lengvatinių finansavimą prioritetiniams aplinkosaugos projektams. Šios organizacijos veikloje prioritetinis yra Baltijos regionas. Pirmenybė teikiama investicijoms, mažinančioms tar-

šą tarpvalstybiniu mastu: oro tarša, nuotėkos į Baltijos jūrą. NEFCO yra sudariusi analogiškus susitarimus su Latvija ir Estija.

Lietuvoje nuo 1998 metų veikia NEFCO įkurtas specialus Atnaujinamasis fondas investicijoms į švarią gamybą teikti. Pagrindinis jo tikslas - lengvatinėmis sąlygomis finansuoti prioritetinių, greitai atsiperkančių projektų įgyvendinimą. Šiuo metu NEFCO jau yra patvirtinusi lengvatines paskolas 35 projektams, kuriuos įgyvendina Lietuvos kompanijos. Iš jų 19 jau yra įgyvendinti. Visi šie projektai padeda mažinti elektros ir šilumos energijos sąnaudas, gamtos išteklių ir žaliavų naudojimą, atliekų kiekį bei išmetimus į orą ir vandenį. Korporacija taip pat finansuoja su vandenvala ir vandentvarka susijusius projektus.

Korporacija kaip akcininkė dalyvauja Norvegijos kompanijos, statančios Lietuvoje mažąsias hidroelektrines, veikloje. Šiuo metu yra pastatytos trys hidroelektrinės: Kėdainių rajone - Angirių ir Juodkiškio, Šiaulių rajone - Dvariukų.

Korporacija plėtoja savo veiklą ir savivaldybių sektoriuje. Šiam tikslui yra įsteigtas Atsinaujinančios energijos fondas, kuriam skirta 15 mln. eurų. Kartu su Švedijos energetikos agentūra NEFCO planuoja bendrai finansuoti 5 savivaldybių projektus - katilinėse mazutas keičiamas medienos atliekomis. Jau pasirašytos dvi paskolų sutartys - su Tauragės ir Utenos savivaldybėmis.

NEFCO planuoja dalyvauti Ignalinos AE tinkamo kietų atliekų tvarkymo ir aplinkinių vandenų stebėjimo projektuose.

BALTIJOS ŽURNALISTŲ FEDERACIJAI PIRMININKAUS LIETUVA

Baltijos žurnalistų federacijai (BŽF) dvejus metus pirmininkaus Lietuva.

Federacijos atstovai taip nusprendė Janedos mieste (Estija) surengtame posėdyje, informavo Lietuvos žurnalistų sąjunga.

Prieš tai metus BŽF pirmininkavo Estijos žurnalistų sąjungos pirmininkas Alanas Alakula.

Iki šiol Lietuvos, Latvijos ir Estijos žurnalistų sąjungų įkurtos federacijos pirmininkas buvo renkamas kasmet. Tačiau šiemet, remdamiesi Skandinavijos šalių kolegų pavyzdžiu, federacijos steigėjai nutarė pirmininkaujančio kadenciją prailginti iki dvejų metų.

BŽF federacijos pirmininkavimą perėmęs Lietuvos žurnalistų sąjungos laikinasis vadovas Dainius Radzevičius tvirtino, kad trijų valstybių žurnalistų bendradarbiavimas labai svarbus ir reikalingas, tačiau vieneri metai yra per trumpas laikotarpis nuveikti reikšmingesniems darbams. Todėl Estijos žurnalistų iniciatyva buvo priimtas pasiūlymas ilginti federacijos pirmininko kadenciją. Papildžius federacijos steigimo sutartį ne tik prailginta pirmininkaujančio kadencija, bet ir numatyta kas dvejus metus vykstanti rotacija.

BŽF buvo įsteigta 1998 metų birželio 22 dieną Taline.

Tai padaryta siekiant atkurti 1933 metais sudarytą trijų šalių Baltijos spaudos santarvę. Estijos, Latvijos ir Lietuvos žurnalistų sąjungos vienija profesionalius žurnalistus. Todėl pagrindiniai įkurtos federacijos uždaviniai - svarstyti Baltijos šalių žurnalistų sąjungų bendradarbiavimo kryptis ir principus, keistis informacija, konsultuotis problemiškais klausimais, kurie iškyla kiekvienos šalies spaudoje.

Baltijos šalių federacija nagrinėja ir žurnalistinės etikos klausimus. Vienas iš šios organizacijos uždavinių - sukurti bendro Baltijos šalių žurnalistų etikos kodekso pagrindus.

JĖGOS IR ŠVELNUMO VIENOVĖ

Vytautas Matulionis

Penkioliktosios Clevelando Tarptautinės Piano Varžybos (*The Cleveland International Piano Competition*), pradėtos 1975 m., yra rengiamos kas antri metai ir vyksta *The Cleveland Institute of Music* Kulas salėje. Šiais metais jos buvo liepos 30 - rugpjūčio 10 dienomis. Taip pat šiais metais pirmą kartą paskutinis varžybų ratas buvo grojamas su vienu geriausių pasaulio simfoninių orkestrų - *The Cleveland Orchestra*, koncertų salėje *Severance Hall*, diriguojant *Jahja Ling*. Šios varžybos yra vienos iš trisdešimt svarbiausių piano varžybų pasaulyje.

Atrinkėjams išklausius virš dviejų šimtų atsiųstų garsajuosčių, buvo pakviesti 50 pianistų iš 22 kraštų. Pačiose varžybose dalyvavo 37 pianistai iš 20 kraštų, kurių vėliavos puošė varžybų salių scenas. Varžovų amžius 17-32 metų. Tarp jų ir 26 metų lietuvis **Andrius Žlabys** dabar gyvenantis *Euclid, Ohio*. Jis jau yra gavęs *Cleveland Institute of Music* menininko diplomą ir tobulinasi toje pačioje mokykloje 1989 metų šių varžybų laimėtojo *Sergei Babayan* priežiūroje. Devyni varžybų teisėjai buvo iš Airijos, Izraelio, JAV, Kinijos, Kolumbijos, Prancūzijos, Rusijos ir Slovėnijos. Laimėjimų įteikimas įvyko *Severance Hall* 2003.08.10. Išskilmėse visi keturi laimėtojai skambino po trumpą rečitalį. Laimėtojai buvo sekantys: *Kotaro Fukuma* (Japonija), pirma vieta, 20,000 dol.; *Soyeon Lee* (Korėja), antra vieta, 15,000 dol.; *Konstantin Soukhovetski* (Rusija), trečia vieta, 10,000 dol.; **Andrius Žlabys (Lietuva)**, ketvirta vieta, 7,500 dol.

Pirmajame varžybų rate 37 varžovai grojo 25-30 min. rečitalį. **Andrius Žlabys** prisistatė su Mozarto *Fantasia in C Minor, K. 396*; Chopin *Etude in C Minor, Op. 25, No. 12*; Shostakovich *Sonata No. 1, Op. 12*. Žlabio grojamas Mozartas skambėjo skaidriai, grynai, klasiškai tiksliai, bet ne sausai ir visuomet labai apvaldytai. Chopin etiudas (visi jo etiudai pratimai skirti piano technikai tobulinti ir taip įdomiai parašyti, kad yra tapę koncertiniais kūriniais) suteikė pianistui gražių progų tą techniką išpūdingai parodyti skrajojant romantizmo puošmenų karalystėj.

Tačiau Žlabį klausytojų ausyse, akyse ir mintyse neišdildomai įtvirtinės kūrinys buvo Shostakovich *Sonata No. 1, Op. 12*. Menininkas į ją pasinėrė visa savo esybe. Kartais ėmė baimė, kad pianinas suskils į šipulius, toks gilus buvo jo įsi-

Andrius Žlabys

Courtesy of Piano Int. Assoc. of Northern Ohio nuotr.

jautimas į šį nepaprastų pianistinių sugebėjimų reikalaujantį kūrinį. Čia ir bauginantis įniršis ir sielą glostanti, gaivinanti ramybė, gaivalingi kančios proveržiai, viską gaubianti nerimastis, nuolatinis erdvės, platybių, naujų išraiškos kelių ieškojimas, bandymas ištrūkti iš kažkokių smaugiančių varžtų, neatlyžtanti įtampa, šėtoniškas šėlsmas. Tai buvo labai drąsus pianisto žingsnis. Toks netikėtai įtaigus atlikimas tuoj pat išskyrė šį 26 metų lietuvių iš 37 varžovų būrio. Dėkingi klausytojai to neužmiršo. **Andrius Žlabys** tapo jų numylėtiniu.

Antrajame varžybų rate 16 varžovų skambino 40-45 min. programą. Čia Žlabys galynėjosi su “trim didžiaisiais”: J.S. Bach - *Prelude and Fugue in C Minor, WTC 1:2*; *Prelude and Fugue in F sharp Major, WTC 1:13*; Beethoven - *Sonata in D Minor, Op. 31, No. 2* (“*Tempest*”); Brahms - *Nos. 1,2,3, 4,6 from Six Piano Pieces, Op. 118*. Šių trijų “B” kompozitorių didybė Žlabio neatbaidė. Bacho daugialypių melodijų pynėse jis nardė lyg žuvis, čia jas meistriškai išryškindamas, išskirdamas, čia prasmingai ir įdomiai jas supindamas, sugretindamas. Beethovenas Žlabiui gal buvo pats artimiausias, lyg jo “audringumas” liestų kažką giliai pianisto prigimtyje glūdinčią, tvirtų, drasių ir jautrių pirštų besiilginčią stygą. Kaip bebūtų, ši Beethoveno sonata (iš jo “*Sturm und Drang*” laikotarpio) Žlabyje rado puikų interpretatorių. Jautrumu neatsiliko ir jo grojamas Brahmsas. Brahmsio kūrinius Žlabys skambino dviejuose varžybų ratuose, o taip pat ir laimėtojų rečitalyje.

Trečiasis varžybų ratas (8 varžovai, 55-60 min.) Žlabiui buvo labai sėkmingas. Jame jis skambino *Suite Bergamasque* (Debussy); *Prelude, Chorale and Fugue* (Franck); ir *Sonata No. 7 in B flat Major, Op. 83* (Prokofiev). *Suite Bergamasque* (I, *Prelude, II*,

Menuet, III, Claire de lune, IV. Passepied), yra vienas iš ankstyvesnių muzikos impresionizmo tėvo Claude Debussy kūriniių (baigtas 1905 m.). Šioje kompozicijoje Andrius Žlabys atiskleidė kaip jautrus muzikinis poetas, garso spalvomis ir stebinančiu palietimo lengvumu tapantis pasakiškus paveikslus. *Claire de lune* dalyje jis tiesiog sustabdė laiką ir dėmesingi klausytojai svaigo padange plaukiančios muzikinės pilnaties šviesoje. C. Franck *Prelude, Chorale and Fugue* Žlabio rankose pražydo atgamtišku pasauliu. Sodrūs sąskambiai, užburianti besikartojanti melodija, šio klausytojo sąjaujone atgaivino Čiurlionio paveikslus ir jų nesibaigiančius, į begalybę skubančius tolius.

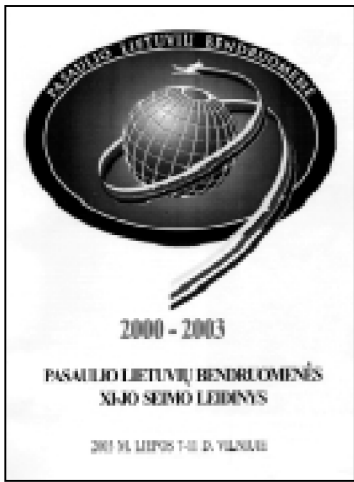
Po tokių “atgamtiškų” išgyvenimų, Prokofievo sonata trenkė lyg perkūnas iš giedro dangaus. Vėl kažkokia nenusakoma vidinė sumaištis, kažkokia graužatis, nerimastis, nepasitenkinimas, staiga ugnikalniu išsiveržė į paviršių priblokšdami netikėta jėga. Ir vėl, Žlabys, kaip ir Shostakovich sonatoj, kūnu ir siela paniro į šį pirštus laužantį kūrinį ir vienu ilgu atodūsiu, nepaprastu greičiu pažėrė tūkstančius kibirkščiųuojančių gaidų lyg skambintų keturiomis rankomis. Šėlo ir pianistas, bet, iš džiaugsmo, šėlo ir klausytojai. Šie du rusų kompozitoriai, kažkaip artimi Žlabiui, privertė pianistą apnuoginti savo muzikinę sielą. Gal tai jo mokytojo *Sergei Babayan* įtaka?

Baiginiame (concerto with orchestra) varžybų rate dalyvavo keturi pianistai. **Andrius Žlabys** grojo Brahmsio *Concerto No. 1 in D Minor, Op. 15* (*Maiestoso, Adagio, Rondo: Allegro non troppo*). Šis kūrinys gimė 1854 metais iš Brahmsio sukurtos kelių dalių sonatos dviem pianam. Brahmsio draugas *Julius Otto Grimm* patarė pridėti ir orkestrą. Šiuo patarimu Brahmsas pasinaudojo ir pirmą kartą šis koncertas buvo atliktas 1859 metais Hanoveryje, skambinant pačiam Brahmsui. Koncertas klausytojų buvo nesuprastas ir nušvilptas nuo scenos. Tai keista, nes fortepionas čia yra lygiavertis orkestrui. Jame apstu ir jėgos ir aistros ir maišto ir siaubo ir...nepaprasto švelnumo. Prie lėtosios, *Adagio* dalies Brahmsas pridėjo prierasą: “*Benedictus qui venit in nomine Domini*”, todėl manoma, kad ši dalis buvo įkvėpta *Robert Schumann*, į kurį Brahmsas kreipdavosi “*Mynheer Domine*”, mirties. **Andrius Žlabys** buvo pasiruošęs kiekvienam netikėtumui. Painiais koncerto klystkeliais jis žengė nedvejodamas, visur pagarbiai atiduodamas tinkamą duoklę didžiojo kompozitoriaus mintims, bet kartu nevengdamas pareikšti ir savo, kaip menininko/atlikėjo, nuo-

mone, ją savotiškai apipavidalindamas vešlių garsų tvane. Kartais rodėsi, kad ir pats pianistas susilies į vieną su jo grojamu instrumentu. Audringiausia šių varžybų plojimų griūtis tokiam pianisto užmojui pilnai pritarė. Jis vienintelis šiose varžybose buvo apdovanojamas gėlėmis ir atrodė, kad pirmoji vieta jo rankose. Deja, labai nemaloniai nustebinta klausytojų dauguma apsisvylė. Teisėjai buvo skirtingos nuomonės ir pirmoji vieta atiteko japonui *Kotaro Fukuma*. **Andrius Žlabys** buvo pripažintas vertu tik ketvirtos vietos. Įdomu, kad abu pianistai baigminiam, ir lemtingam, varžybų ratui pasirinko tą patį kūrinį.

Andrius Žlabys yra plačių muzikinių akiračių menininkas, koncertinei scenai pilnai pribrendęs pianistas. Jis nevengia stulbinančios dramos, tiesiog ją mėgaujasi, bet kartu nesibaido ir švelniausių, jautriausių muzikinės poezijos gelmių ir jose slypinčių jausmų, kuriuos jis nuščiuvusiai salei atskleidžia nesidrovėdamas. Joks kompozitoriaus iššūkis jo nebaugina. Į kiekvieną iššūkį jis žvelgia drąsiai, jo mįslę spėja greit, tiksliai ir savotiškai, nepataikaudamas nei klausytojų nei teisėjų skoniui. Šio plieninių pirštų pianisto skambinime jėga eina koja kojon su begaliniu švelnumu, an-

gelišku *pianissimo*. Tokia gili muzikos ir jausmo vienovė pasitaiko retai, bet kai pianistui tai pavyksta, jis tampa burtininku. Šiose varžybose **Andrius Žlabys** burtininko lazdele naudojo dažnai ir labai sėkmingai. Nors visų pianistų lygis buvo labai aukštas, audringiausi plojimai ir pasigėrėjimo šauksmai buvo skirti Žlabiui. Keistas teisėjų nutarimas **Andriaus Žlabio** pasiekimų atsilankiusių lietuvių akyse nei kiek nesumenkino. Jų širdyse jis visada buvo pirmas. Toks jis ir išliks žengiant į užtikrintą ateitį koncertinėje scenoje.

Dirva dėkoja Pasaulio Lietuvių bendruomenės pirmininkui **Vytautui Kamantui** už atsiųstą XI-ojo Seimo leidinį ir džiaugiasi jo vadovavimu užsienio lietuvių tautinei gyvybei išlaikyti.

KETURIASDEŠIMT PIRMASIS

“*Dirvos*”

NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas: iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Novelės privalo būti pasirašytos slapyvardžiais. Slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Darbų pateikimas: iki 2003 m. metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Įteikimo vieta: rankraščius siųsti šiuo adresu:

“**Dirva**”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių, Antroji premija - 300 JAV dolerių

Konkurso darbų vertinimo komisija sprendžia paprasta balsų dauguma.

NUOSTABŪS LABDARYBĖS DARBAI LIETUVOJE

Regina Juškaitė-Švobienė

Šiomet Lietuvos Vyčių padalinio “Pagalba Lietuvai” pirmininkė ir šių eilučių autorė turėjo progą susitikti su Vilniaus arkivyskupijos CARITO socialinių programų direktorium dekanu Baliu Stankumi. Jis vežė aprodyti veikiančias CARITO programas. Aplankėme Dievo Meilės misionierių kongregacijos seserų - Gailestingos Motinos Teresės nakvynę ir globos namus. Dabartiniu metu nakvynėje apsigyvenę 27 vyrai pirmame aukšte ir 24 moterys antrame aukšte. Kiekvienam kambaryje nakvoja 9 žmonės. Lovoms nedaug vietos. Ką benamės žmogus atsineša su savim, viską pasideda po lova ar lovos gale. Neturintiems drabužių, nakvynėje veikia dėvėtų gerame stovyje rūbų kambarys. Veikė atskiros virtuvės pirmame ir antrame aukšte. Kiekvienas gyventojas pasirūpina savo maisto gaminimu, drabužių plovimu. Kambariai ir aplinka švari; visi gyventojai rūpinasi apsivarkymu. Prausyklos ir dušai atremontuoti. Kas mėnesį nakvynė yra dezinfekuojama. Yra atskiras kambarys šv. Mišioms, pabendravimui ir bendras televizijos kambarys. Nakvynėje dirba trys administratorės, keli savanoriai, o ateityje studijuojantys klierikai talkins. Žmonės, kurie negali sau maistą pagaminti, eina į labdaros valgyklą pavalgyti. Kiekvienas atvykęs turi pasirašyti ir laikytis nakvynės namų taisyklių. Benamiai gyvena nakvynėje maždaug 30 dienų ar mažiau; priklauso, ar suranda darbą ir gyvenimo vietą pas gimines ar draugus. Trečiame aukšte yra tuščia palėpė. Žiemos laikui atnešami čiužiniai, kad šalčiams atėjus daugiau benamių galėtų priglauti. 2002 m. rugpjūčio mėn. vyko potvyniai ir daug kas buvo sugriauta. Dabar viskas remontuojama. Naujos durys, plytelės ir langai įdėti.

Šalia nakvynės aplankėme

Motinos Teresės valgyklą ir slaugos namus. Šiuo laiku dirba šešios seserys: dvi iš Lenkijos, dvi iš Indijos, viena iš Belgijos ir viena iš Vengrijos. Du vietiniai vyrai talkininkauja ir dalina maistą atsilankiusiems. Maitina 100 žmonių per dieną ir 25-50 žmonių kasdien slaugomi.

Vaistinėje

Kartu su dekanu B. Stankumi aplankėme CARITO vaistinę ir susitikome su sesele vienuole Onute. Ji aprodė vaistinę, padėkojo už kompiuterį. Matėme dar daug vaistų dėžių, siųstų iš Catholic Medical Mission Board, New York. (“Pagalba Lietuvai” gauna vaistus iš šios organizacijos veltui. Padalinys užmoka persiuntimo išlaidas). Ji skirsto vaistus ligoninėms ir kliniškoms. Seselė Onutė pareiškė, kad reikalinga vaistų nuo aukšto kraujo spaudimo, nuo širdies, cholesterolio, antihistaminų, nuo slogos ir t.t. Šalia šios vaistinės veikia ir mažesnė vaistinė.

Amatų centre

Važiavome į Vilniaus amatų centrą, kuris yra šalia Betanijos sriubos virtuvės-valgyklos. Centras buvo įsteigtas 2001 m. kardinolo J.A. Bačkio pastangomis. Amatų centro tikslas - padėti jaunimui išmokyti amato, įsijungti į visuomenę, suteikti jiems dvasinės stiprybės, kad galėtų pasitikėti savimi. Susitikome su centro direktorium Kęstučiu. Šiuo metu mokosi 18 studentų iš daugiavaikių šeimų ir kiti su protine ar fizine negalia ir keli suaugę. Apsigyvena bendrabučio antrame aukšte. Amatų mokykloje moko virtuvės darbų (kulinarijos), medžio ir metalo apdirbimo, restauravimo, siuvimo, batų ir drabužių taisymo, mezgimo, spaustuvės bei knygrišyklos darbų, elektros darbų ir audio taisymo, juvelyrinių dirbinių taisymo,

mašinų mechaniko specialybės. Ateityje bus įvestas kompiuterio skyrius. Kulinarinis skyrius yra pats populiariausias. Jaunimas mokomas prie Betanijos valgyklos. Etatiniai meistrai mokina studentus. Užtrunka 2 metus išmokyti amato, o 3-5 metus - įgyti restauratoriaus ar tapytojo specialybes.

Betanijos valgykla

Aplankėme Betanijos sriubos virtuvę-valgyklą. Kalbėjome su žmonėmis kurie ateina į valgyklą. Betanija maitina 600 žmonių kasdien. Kas savaitę atvyksta gydytoja, kuri patikrina sergančius ir žmones kuriems reikia paslaugos. Valgykla švari, kukli. Švenčių metu (Kalėdos, Velykos, t.t.) kardinolas Bačkis atsilanko, piešiauja ir pabendrauja su žmonėmis, rodamos programėlės.

Motinos ir vaiko namai

Važiavome į CARITO Motinos ir vaikų globos namus. Dabartiniu metu namuose gyvena 10 motinų, 18 vaikučių ir 3 nėsščios merginos. Jauniausia motina - 15 m. amžiaus, o vyriausia - 29 m. Turėjau progą susitikti ir pasikalbėti su jaunosiomis motinomis. Galima matyti, kad visos motinos myli savo vaikučius, rūpinasi jais ir jų ateitimi. Motina turi savo kambarį su vaikučiu. Yra bendra virtuvė, kur jos pasigamina valgius; taip pat yra didelis bendras kambarys, kuris naudojamas svetainei, vaikų žaidimo kambarys ir šeima gali žiūrėti televiziją. Kiekviena motina rūpinasi savo ir savo vaiko drabužiais. Antrame aukšte yra siuvykla, kur motinos mokosi siūti sau ar vaikams rūbelius. Gali išmokyti megzti. Motinos ir vaikų globos namuose dirba viena psichologė, 4 socialinės darbuotojos, 2 savanoriai gydytojai ir kelios universitetą lankančios savanorės. Namų dvasios vadas yra Tėvas Juozapas, kuris duoda religinę bei moralinę atgaivą. Sutartis su motina sudaroma mėnesiui. Motinos gauna darbo terapiją, maisto ruošimo pamokas. Psichologė sprendžia motinų ir vaikų problemas, padeda sutvarkyti įvairius dokumentus

dėl šalpos ir atstatyti ryšius su šeima ir artimais. Gydytojos tikrina motinas ir vaikus - nėra užkrečiamų ligų, skaito pasikaitas apie vėžinius susirgimus ir higieną. Daugumos vaikų tėvai yra užsieniečiai, todėl sunku gauti mokesčių jų vaikams. Motinos ir vaiko centre yra 50% lietuvių motinų ir 50% Lietuvos piliečių iš Vokietijos ir Lenkijos. Jos centre gyvena maždaug vienerius metus, kol susiranda butą ir gauna pašalpą.

Šalia Motinos ir vaikų globos namų veikia drabužių kambarys. Dirba dvi savanorės talkininkės. Gerame stovyje dėvėti rūbai, patalynės ir žaislai gaunami iš miesto parapijų, vietinių rėmėjų ir iš Vokietijos. Šeimos gali gauti paramos tikrai kas tris mėnesius.

Vaikų dienos centras

Toliau aplankėme naują CARITO programą - Visų Šventų parapiją kur yra vaikų dienos centras ir globos namai. CARITAS š.m. gegužės mėn. perėmė šį projektą. Parapija arti stoties rajono. Vaikai ateina iš daugiavaikių, narkomanų ir apleistų šeimų. Globos name gyvena 12 jaunuolių (6 berniukai ir 6 mergaitės) nuo 14-18 metų. Tie vaikai turi ar turėjo problemų su narkomanija ar klijų uostymu. Namų socialiniai darbuotojai stengiasi dirbti su vaikų tėvais, bet daugiausia nepasiseka, ir vaikai apsigyvena globos namuose iki 3 metų. Vaikai eina į vietinę mokyklą. Išmoksta tvarkytis - patys maistą gamina ir savo drabužiais rūpinasi. Vaikai bendrauja kaip broliai ir seserys. Vyksta sporto žaidynės, įvairūs būreliai ir užsiėmimai. Vaikai išmoksta dirbti su keramika, siūti, megzti, žvakutes padaryti ir paskui parduoda, kad susitaupyti pinigų išvykom ir atostogom. Kas metai vaikai išvyksta į stovyklas dviem savaitėm. Kartais važiuoja Vokietijon ar Lenkijon. Kiekvienas jaunuolis turi susitaupyti maždaug 50% kelionės išlaidoms padengti. Dienos centre ir globos namuose dirba direktorė, trys socialinės darbuotojos ir savanorė šeimnininkė. Dienos centrui reikia skubios pagalbos sutvarkyti ir išnaukinti pelėsius sienose ir lubose, nes jie kenkia vaikams.

Seminarijoje

Aplankėme Šv. Juozapo seminariją. Nuo gegužės 30 d. kun. Robertas Salasevičius paskirtas rektoriumi. Seminarijoje mokosi 56 klierikai iš Vilniaus (23), Kaišiadorių (14) ir Panevėžio (19) vyskupijų. Studijuoja ir vienas svečias iš Belgijos ir 2 klierikai iš Ukrainos. “Pagalba Lietuvai” rėmėjai įsisūnijo 17 klierikų, užmokėdami už jų mokslą ir

gyvenimą seminarijoje po 2,000 JAV dol. metams. Klierikų mokslas tęsiasi šešis metus. Džiugu pranešti, kad šiais metais net keturi klierikai įšventinti kunigais. Seminarijos vadovybė - gana jauna. Rektorius kun. Robertas gimęs 1974 m., jo padėjėjas kun. Albertas gimęs 1972 m., ir dvasios vadas kun. Kęstutis gimęs 1970 m. Jauniausias klierikas yra 19 metų, o vyriausias 35 metų amžiaus. Dienotvarkės programa yra intensyvi. Laisvu laiku klierikai sportuoja, važiuoja po parapijas ir aptarnauja mokyklas, parapijas, praveda socialines programas. Vasaros laiku klierikai atostogauja stovyklose ir reiškiasi kaip dvasios vadai jaunimui. Kiti kaip piligrimai lankosi įvairiose parapijose ir praveda maldininkų keliones, o kiti grįžta pas tėvus ir gimines.

Šv. Kryžiaus parapijos sandėlyje laikomos vaistų siuntos, gautos iš Catholic Medical Mission Board, New York. Trys vilkšuniai saugoja sandėlį nuo vagysčių.

Vilniaus arkivyskupijos

CARITE dirba 26 etatiniai darbuotojai bei 130 savanorių. CARITO veikla nebūtų įmanoma be įvairių organizacijų ir privačių asmenų paramos. Aukos padeda Lietuvos vargstantiems žmonėms. Finansavimas iš Vilniaus miesto savivaldybės vis mažėja, o šių programų išlaidos vis didėja. Visos šios programos yra (apie 90%) išlaikomos Vilniaus arkivyskupijos ir kitos lėšos gaunamos iš užsienių rėmėjų. Vilniaus arkivyskupija aptarnauja ir remia didžiulį kiekį bendruomenės narių. Esant dabartinei padėčiai reikalinga visuomenės pagalba padėti Vilniaus arkivyskupijai toliau tęsti šias socialinių patarnavimų naudingas ir reikalingas programas. Visuomenė visuomet buvo dosni ir rėmė Lietuvos Vyčių veiklą. Lietuvos Vyčių padalinys “Pagalba Lietuvai” kreipiasi ir prašo visuomenės finansinės pagalbos remti šias socialines programas Lietuvoje. Kiekviena Jūsų auka - kokia ji bebūtų - didelė ar nedidelė prisidės prie CARITO ir amatų centro labdaringos veiklos. Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Aukos prašome siųsti: **Aid to Lithuania, Inc.**, c/o Regina Juškaitė-Svobiene, 1594 Beaupre Ave., Madison Heights, MI 48071-2622. Informacijai galima skambinti tel. (248) 547-2859, faksas - (248) 549-0982, arba E-paštas - Rjuskasvoba@cs.com. Iš anksto dėkojame už paramą.

Pirmoji krikščionių šeima Lietuvoje

Liepos 5 d. vyko konferencija “Karalius Mindaugas -

(Nukelta į 11 p.)

Intelligent network design, ltd.

University Heights, Ohio

216-387-3204

Fax: 440-461-3162

info@pcintelligent.com

Intelligent technology solutions for all your business needs

Business network solutions

Maintenance

Maintenance contracts for Windows & Linux environments

Consultation

Hardware & software solutions

Email hosting

E-commerce

Web hosting

Internet Web Design

High-speed Internet access

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 7 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio “**Dainava**” koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

SPALIO 18 d. 7:00 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje **BALFO metinio vajaus koncertas.**

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

A. † A.

JANINAI SIMUTIENEI

iškeliavus Amžinybėn,
giliai užjaučiame Velionės vyrą,
tautinės minties puoselėtoją,
Lietuvos Respublikos
generalinį konsulą New Yorke
ir Lietuvos Respublikos ambasadorių
Jungtinėms Tautoms,
D. Gerb. ANICETĄ SIMUTĮ.

VILTIES Draugija - DIRVOS leidėjai

NUOSTABŪS
LABDARYBĖS DARBAI
LIETUVOJE
(Atkelta iš 10 p.)

krikščionis” Vilniaus arkivyskupijos rūmuose. Dalyvavo apie 100 svečių. Tarp jų LR prezidentas R. Paksas su žmona Laima, Vytautas Landsbergis su žmona, Algirdas Saudargas su žmona, vyskupas Paulius Baltakis, žymūs profesoriai ir mokslininkai, dvasiškiei, PLB pirmininkas Vytautas Kamantas su žmona, spaudos korespondentės iš *Veido* ir *Eltos*. Jo Eminencija kardinolas J.A. Bačkis padėjo visiems už atsilankymą ir sukalbėjo invokaciją. Paskaitas skaitė prof. Edvardas Gudavičius - “Mindaugas ir Morta - pirmoji krikščionių šeima Lietuvoje”, dr. Darius Baronas - “Karalius krikščionis Mindaugas popiežių akimis”, Liudas Jovaiša - “Mindaugo krikšto laikų bažnyčia”, prof. Alfredas Bumblauskas - “Min-

daugo krikštas ir valstybės krikštas: regioninis ir universalus žvilgsnis”, Vytautas Alšauskas - “Valstybės šventės ar istorijos pamokos: Mindaugo vainikavimas, Vasario 16-oji, ir Kovo 11-oji”.

Po paskaitų karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų sukakties proga, kardinolas Bačkis įteikė 14 apdovanojimų - padėkos pažymėjimų. Dalis apdovanotų: vysk. Boruta, prof. Vyt. Landsbergis, A. Saudargas, vysk. Paulius Baltakis, prof. A. Bumblauskas, *Eltos* korespondentė Vida Gavelienė, žurnalistas Paulius Subačius, Lietuvos Vyčių organizacijos padalinio “Pagalba Lietuvai” steigėjas ir direktorius tarybos pirmininkas Robertas Boris ir dabartinė padalinio valdybos pirmininkė Regina Juškaitė-Švobienė.

Ta proga kardinolui buvo įteikta auka amatų centrui parama a.a. Rimgaudo Švobos atminčiai. Parama skirta kompiuterio skyriaus įrengimui.

A. † A.

JANINAI SIMUTIENEI

iškeliavus Amžinybėn,
jos vyrui Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos garbės nariui,
ambasadoriui ANICETUI SIMUČIUI,
giminėms ir visiems šeimos artimiesiems
reiškiame gilią užuojautą
ir kartu liūdime.

*Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
valdyba*

Ilgametį Lietuvos Respublikos generalinį konsulą
Niujorke bei Lietuvos Respublikos ambasadorių
Jungtinėse Tautose ANICETĄ SIMUTĮ,
staigiai netekusį savo mylimos
gyvenimo palydovės žmonos,

A. † A.

JANINOS,

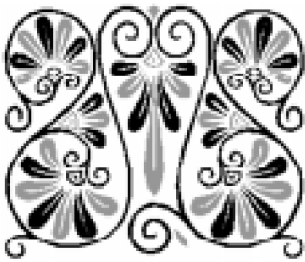
gilioje skausmo valandoje
nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Janina ir Vytautas Čekanauskai

LIETUVOJE

“ĮTEIKTAS” RAUDONOSIOS ŽVAIGŽDĖS ORDINAS

Buvęs Afganistano karo dalyvis Virginijus Želvys prieš keletą savaičių gavo oficialų patvirtinimą, kad 1988 m. jis apdovanotas vienu vertingiausių sovietinių apdovanojimų - Raudonosios žvaigždės ordinu. Patvirtinimo apie skirtą apdovanojimą taip ir nesulaukęs buvęs karys dar labiau nustebė sužinojęs, neva ordinas ir jį lydintys dokumentai jam oficialiai buvo įteikti Mažeiškių kariname komisariate. Žinią apie jam skirtą apdovanojimą, kurio “įteikimą” patvirtino kažkieno suklastoti parašai, vyras sutiko gana skausmingai. Želvys pasirengęs ieškoti paklydusio savo apdovanojimo.

Lietuvių Dienos Clevelande
Rugsėjo 27, 28 d. 2003
Lietuvių Meno Ansamblio DAINAVA
Meno ir Rankdarbių MUGĖ
Vaišės

Lietuvių Dienų Meno ir Rankdarbių MUGĖS dalyvių REGISTRACIJOS LAPAS

Sekmadienį, Rugsėjo 28d.
Dievo Motinos Parapijos Salėje

11:00 vr. iki 5:00 vv.
18022 Neff Road, Cleveland, Ohio

Vardas ir Pavardė _____
Adresas: _____

Telefonas : _____ Email: _____
Darbų apibūdinimas _____

10' x 10' vieta \$25.00, čekius rašyti: Lithuanian American Community iki rugsėjo 1 d.
Siųsti: Regina Idzelis
2129 Brandywine Dr
Richmond Heights, Ohio 44143

Papildomos informacijos telefonu: Teresė Kalvaitienė 440-466-4210
Regina Idzelienė 216-531-6546

LIETUVIŲ DIENAS RENGIA JAV LB CLEVELANDO APYLINKĖS VALDYBA

DIRVAI AUKOJO

Z.Obelenis, Novelty, OH 60
G.Kenter, Danbury, CT 60
A.Idzelis, Richmond Hts. OH 50
Cleveland Public Library 40
J.Jovaiša, San Diego, CA 30
K. Laikūnienė, Clev, OH 30
E.Petrini, Jackson, MS 30
J.Flynn, Madeira, OH 25
V.Tervydis, Collinsville, FL .. 25
K.Černis, W. Bloomfield, MI 25
B.Kozica, Daytona B. FL 25
J.Citulis, Cleveland, OH 20
J.Leonikas, St. Pete. B., FL 20
E.Bulotienė, Detroit, MI 10
H.Macijauskas,
Mayfield, OH 10
V.Vaikutis, Stamford, CT 10
E.Vincent, Henderson, NV 10
R.Vodopalas, Highland H. OH 10
V.Židžiūnas, Centerville, MA . 10
P.Taraška, Cleveland, OH 10
A.Reškevičius, Omaha, NE ... 10
R.Valaitis, Brecksville, OH ... 10
B. Zabukas, St. Pete.B., FL 10
I.Ulpa, S. Boston, MA 6
J.Garla, Juno B., FL 5
E.Andrašiūnas,
Chesterland, OH 5
S.Knistautas, Cleveland, OH ... 5
M.Marcinkevičius,
Chagrin, OH 5
G.Namikas, Windsor, ON 5
G.Kupčinskas, Walpole, MA ... 5
P.Navazelskis, St. Pete., FL 5
V.Matas, Cleveland, OH 4
V.Vaškys, Phila., PA 4
A.Burkūnas, Webster, NY 1
R.Tamulionis, Beverly H., MI . 1

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

A.A. MINDAUGO STALYGOS FONDAS

Iki šiol prisimenam gegužyje įvykusį gražų kamerinį koncertą Klivlende (Chesterland), kur profesionaliai fortepionu akompanavo Rasa Stalygienė iš Cincinačio. Antri metai Rasa groja vargonais “St. Peter and St. Paul” bažnyčioje Cincinaityje. Rasos vyras Jonas Stalyga yra Cincinačio universiteto konservatorijos studentas. Rugpjūčio keturioliktąją skaudi nelaimė ištiko Rasos šeimą - dėl nelaimingo atsitikimo žuvo jaunėlis dešimtmetis sūnus Mindaugas. Sunkią minutę kviečiame tautiečius paremti jauną šeimą materialiai. Sąskaitos nr. 2680 Mindaugo Stalygos Fund, c/o Taupa Lithuanian Credit Union 767 East 185th Street, Cleveland, OH 44119-0387. Iš anksto dėkojame už parodytą dėmesį. Liūdi šeimos draugai - *Aušra Krasaitienė, Artūras Bandza, Gintė Bistras, Remis Bistras, Rita Mockus, dr. Linas Mockus.*

ĮVAIRIOS ŽINIOS

TEISINASI DIPLOMATAI

Buvęs šalies generalinio konsulato Sankt Peterburge vicekonsulas Darius Ryliškis įteikė prašymą Vilniaus apygardos administraciniam teismui, prašydamas pripažinti nepagrįstais ir neteisėtais ministro Antano Valionio įsakymus panaikinti leidimą dirbti su valstybės paslaptį sudarančia informacija bei nutraukti su juo diplomato tarnybos sutartį. D. Ryliškis taip pat prašo panaikinti šiuos ministro A. Valionio įsakymus teigdamas, kad jo prašymas savanoriškai atsistatydinti buvo išgautas neleistinomis priemonėmis ir panaudojant psichologinį smurtą. Panašius skundus ir prašymus padavė ir kai kurie kiti atstatydinti diplomatai. Kaip žinoma, septyni konsuliniai pareigūnai buvo priversti atsistatydinti liepos mėnesį paaiškęjus, kad jie ėmė neteisėtą atlyginimą už tarpininkavimą turizmo firmoms gaunant Lietuvos vizas. Valstybės saugumo departamento surinktą medžiagą apie įtariamus diplo-

matų prasižengimus tiria Generalinė prokuratūra.

MIRĖ PRATYBOSE

Per fizinio parengimo pratybas Panemunės šile mirė Juozo Vitkaus inžinerinio bataliono būrio vadas Raimondas Vyšniauskas. Šauktinių akyse susmukusiam vyresniajam leitenantui tebuvo dvidešimt ketveri. Pasak buvusių tarnybos draugų, puikios fizinės formos R. Vyšniauskas niekada nesiskundė sveikata. Vakar teismo medicinos ekspertai pareiškė negalintys nustatyti mirties priežasties. Po dviejų savaičių laukiama papildomų ekspertizių rezultatų. Įvykio aplinkybes tiria Panemunės policijos komisariatas. Tą pat dieną, šokdamas parašytu iš beveik keturių kilometrų aukščio, susižalojo Ruklos moko-

Bendras tautinių šokių ansamblių šventės “Gyvybės žalias medis” vaizdas Žalgirio stadione liepos 4 dieną Pasaulio lietuvių šventėje Vilniuje. V. Klorio nuotr.

vydas skubiai operuotas Vilniaus Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Po operacijos karininko sveikatos būklė apibūdinta kaip gera.

IŠTRAUKTAS DŽIOVINTUVAS

Kauno 2 - osios klinikinės ligoninės chirurgai iš penkiasdešimtmečio pilvo ištraukė plaukų džiovintuvą. Pats nelaimėlis teigia girtavęs kelias dienas ir nieko neatsimenantis. Vyrą operavęs chirurgas Pranas Jonauskas sakė, kad paciento gyvybei pavojus nebegresia. Pasak P. Jonausko, jis prisimenąs ir daugiau panašių operacijų, tačiau visais atvejais tvirtinta, kad svetimkūnis pateko į pilvą netyčia. Retas pripažįsta tapęs prievartos auka. Patyrusio chirurgo pastebėjimu, vyrai dažniau negu moterys patenka į tokias kuriozines situacijas.

III-oji PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ
“MES” - 2003 Lietuvoje

- Trys vaizdajuostės (aukšta kokybė garantuota):
1.ANSAMBLIŲ VAKARAS Kalnų parke, (2 val.)
2.ŠOKIŲ DIENA “Žalgirio” stadione, (2 val.)
3.DAINŲ DIENA Vingio parke, (3 val.)

Dabar jau galite užsisakyti pas
International Historic Films, Inc.,
 skambinant telefonu **773-927-2900**, raštu,
 internetu: **WWW.LITHUANIANVIDEO.COM**
 arba asmeniškai atvykdami į mūsų raštinę
3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609.
 Vienos vaizdajuostės kaina tik **20 dol.**, arba visų trijų **50 dol. ir 5 dol.** už persiuntimą. Mes priimame čekius ir Visa, Mastercard, American Express kredito korteles.

Sav. Petras Bernotas
Bendraujant su Amerikos Lietuvių Televizija

TAUPA
 LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
 KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas **TAUPA@AOL.COM**
 767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
 Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
 Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
 Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
 Mufflers, lube oil and Filter
 • Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
 Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
 Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
 Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
 36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
 Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
 teikianti jauką atmosferą liūdesio valandoje.
 Didelė alicinė automobiliams pastatyti.